

Lokaal

nr. 3 – MAART 2021

**VVSG-maandblad voor
de lokale bestuurder**

Verschijnt 11x per jaar / P2A9746

A woman with long brown hair, wearing a white ribbed sweater and a thick brown scarf, is sitting on a blue reception desk in a modern office. The office has white walls, a large circular light fixture on the ceiling, and several computer workstations with monitors and keyboards. The woman is looking directly at the camera with a neutral expression.

Het onthaal, draaischijf van het gemeentehuis

Lydia Peeters: Alles op wieltjes met Hoppin

Gent: Buitenslapen in de kinderopvang

Halle: Geen schotten meer in de zorg

Welke hefboomrol kan de overheid vervullen om mensen vanuit hun eigen sterktes nog sterker te maken?

Op maat van de mens

De overheid is er voor de burger, en niet omgekeerd. Wat een evidentie is, of toch zou moeten zijn, is dat niet altijd op het terrein. Lokale besturen staan dicht bij de burger en voelen daardoor, meer dan andere overheden, de druk om burgergericht te handelen. In deze editie van Lokaal leest u de manier waarop de lokale besturen van Niel en Halle zich hebben gereorganiseerd in functie van de burger.

De omslag van aanbodgericht naar vraaggericht werken heeft om te beginnen een gevolg op de interne organisatie van een bestuur. 'Schotten weghalen' is daarin het kernbegrip. Schotten tussen verschillende clusters in de woonzorg, schotten tussen gemeente en OCMW... In plaats van op doorgedreven specialisatie ligt de klemtoon op pooling en kruisbestuiving. Ook de toegangspoort naar het lokaal bestuur verandert. Aparte loketten maken plaats voor een geïntegreerde onthaalbalie. De dienstverlening gebeurt zo laagdrempelig mogelijk, de klant staat centraal en wordt persoonlijk begeleid.

Belangrijker dan organigrammen en de organisatie van de loketfunctie is echter het mensbeeld waarmee het lokaal bestuur naar de burger kijkt. Onder de noemer 'krachtgericht werken' vertrekt het bestuur van Niel vanuit de krachten en talenten van mensen om te groeien en te veranderen. Dat zou het uitgangspunt van elk overheidshandelen moeten zijn: welke hefboomrol kan de overheid vervullen om mensen vanuit hun eigen sterktes nog sterker te maken?

Deze principes klinken allemaal zeer eenvoudig. Als evidenties, bijna. Toch hebben we in de afgelopen maanden moeten ervaren dat het allerm minst evidenties zijn. Tijdens de coronacrisis bleken heel wat instellingen voor werkloosheidsvergoedingen of ziekte-uitkeringen amper tot niet bereikbaar. Er werden bij deze diensten kennelijk amper of geen maatregelen genomen om zich intern te reorganiseren om de nieuwe situatie de baas te kunnen. Er werden amper of geen maatregelen genomen om hun dienstverlening ook in coronomstandigheden toch toegankelijk te houden. Voor burgers die uit de boot dreigden te vallen, zijn – zoals wel vaker tijdens deze crisis – de lokale besturen bijgesprongen door in een voorschot op hun uitkering te voorzien. Uiteraard gaat dit ook bij lokale besturen niet 'zomaar'. Dit zorgt ook bij medewerkers van de lokale besturen voor een (nog) hogere werkdruk. Lokale besturen hebben dit echter opgenomen. Omdat de lokale besturen er voor de burger willen zijn.

Kris Snijkers is algemeen directeur van de VVSG

STEFANDEWICKERE

interview met Bram Van Braeckvelt en Steven Valckx

Divers en inclusief werken bij stad Gent

Over vier jaar wil Gent de stedelijke bevolking weerspiegeld zien in het personeelsbestand, omdat een diverse en inclusieve werkvloer met zoveel mogelijk talenten aan de slag gaat en van de stad een sterkere organisatie maakt.

STEFANDEWICKERE

interview met minister Lydia Peeters

Alles op wietjes met Hoppin

Met de nieuwe basisbereikbaarheid zullen we met zijn allen meer het openbaar vervoer gebruiken. Daarom worden bussen en trams aantrekkelijker door meer toegankelijke haltes en door een hogere frequentie op de drukke lijnen.

CF

reportage

Wijk-werken geeft kansen aan werkzoekenden én aan de samenleving

Ook in coronatijden kunnen lokale besturen terugvallen op de kracht van wijk-werkers die ondertussen een zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving én ervaring opdoen en een attitude aanleren die hen van pas komt op de arbeidsmarkt.

OP DE COVER

Lie is verantwoordelijk voor het onthaal in Niel dat sinds kort op een nieuwe leest is geschoeid. Onvermoeibaar poseerde ze voor *Lokaal*cover-fotograaf Bart Lasuy.

IN ELK NUMMER

- 2 Opinie
- 4 Kort
- 10 Estafette
- 24 Verkozen en dan doen
- 30 De toekomst
- 58 In contact met
- 60 Agenda
- 61 Op zoek naar nieuwe collega's?
- 62 Filip fileert
- 63 Burgemeester Triljoen

DOMEINEN

- 18 Het onthaal, draaischijf van het gemeentehuis
- 20 Zorg zonder schotten zet mens centraal
- 26 Burgerpanel buigt zich over lokale taxshift
- 28 Brief: vernieuwing gemeenteraad
- 35 Een politiekantoor, niet alleen voor politie, maar ook voor burgers en arrestanten
- 44 Bos uitbreiden doe je niet alleen
- 47 Persoonlijke begeleiding om vechtproblemen te weren
- 50 SDG's in Oostende
- 56 Buitenslappen in de kinderopvang

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Tomas Coppens, Bart Van Moerkerke **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert
DRUK Graphius **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, vacatures@vvsg.be, T 02-211 55 43
ABONNEMENT LOKAAL 2021 Een jaarabonnement kost 75 euro bij levering van minstens tien exemplaren op één adres en 100 euro voor een individueel postabonnement voor VVSG-leden, 150 euro voor niet-leden (allen krijgen toegang tot het digitale abonnement via info@vvsg.be). Een apart digitaal jaarabonnement kost 60 euro voor leden en 90 euro voor niet-leden. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november. Leden betalen 10 euro en niet-leden 15 euro voor een los toegestuurd nummer. **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Kris Snijckers, directeur VVSG vzw **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW** Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsg.be **CONTACT** info@vvsg.be

Ondertekende artikelen verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gemeentelijke belastingtarieven stijgen niet

Uit een rondvraag van de VVSG bij haar leden blijkt dat 292 van de 300 Vlaamse gemeenten dit jaar hun twee belangrijkste belastingtarieven op hetzelfde niveau houden als in 2020. Vorig jaar wijzigde 16 procent van de besturen het tarief van de aanvullende personenbelasting (APB) of de opcentiemen op de onroerende voorheffing (OOV), nu blijven de

tarieven stabiel. Gemeenten trekken de belastingen dus niet op, ondanks de impact van de coronacrisis. In drie gemeenten verhoogt de belastingdruk, terwijl hij in even veel gemeenten daalt. In die laatste gemeenten komt dit door de herziening van het APB-tarief. In twee gemeenten vindt er een lokale taxshift plaats, wat inhoudt dat het tarief van

de APB daalt en dat van de OOV stijgt. Het gemiddelde APB-tarief daalt zo naar 7,19%. Het gemiddelde OOV-tarief stijgt met één opcentiem, tot 897 opcentiemen.

.....
Ben Gilot

De tarieven van 2020 en 2021 zijn te vinden op www.vvsg.be

2020 ondanks corona lokaal geen financieel rampjaar

De impact van de coronacrisis op de gemeentefinanciën blijft in 2020 over het algemeen beperkt. Dat is te danken aan de reserves waarover lokale besturen in 2020 beschikten en aan de steunmaatregelen van de federale en Vlaamse overheid. Over 2021 en de komende jaren heerst lokaal veel meer onzekerheid. Dat blijkt uit een onderzoek dat de VVSG samen met VLOFIN deed bij de financieel directeurs in steden en gemeenten.

Ondanks corona hebben de meeste gemeenten financieel goed stand gehouden. Sommige uitgaven en ontvangsten vielen weg, andere kwamen in de plaats. Zo kochten gemeenten massaal mondklappers aan, ondersteunden ze verenigingen, handelaars en horeca-uitbaters, terwijl ze anderzijds bespaarden doordat evenementen geschrapt werden of de energiefactuur verlaagde door de sluiting van publieke gebouwen. Voor de extra uitgaven konden ze

terugvallen op eerder opgebouwde reserves. Daarnaast kregen ze financiële ondersteuning van de federale en Vlaamse overheid. Toch moeten twee op de vijf gemeenten extra maatregelen nemen om het aangepaste meerjarenplan 2020-2025 financieel in evenwicht te houden.

Toekomst wel erg onzeker

De effecten van de crisis zullen niet vanzelf verdwijnen met de vaccinatie. Zo is het nog onduidelijk in welke

mate de economie zich globaal zal herpakken. Ook de fiscale inkomsten van de gemeenten zullen wellicht dalen, doordat honderdduizenden mensen tijdelijk en misschien definitief hun werk verloren hebben. Of de centrale overheden de lokale besturen blijven steunen, is nog onduidelijk. Volgens VVSG-voorzitter Wim Dries worden het moeilijke tijden voor alle overheidsniveaus. 'De grootste gevolgen op economisch en sociaal vlak moeten nog komen. Lokaal hebben we al heel veel opgevangen, maar de mogelijkheden zijn niet onbegrensd. We hebben de andere overheden hier zeker voor nodig.'

.....
Nathalie Debast

“ Gemeenten krijgen lange lijsten door met alle inwoners die in quarantaine moeten, maar zonder uitleg of het gaat om effectief besmette personen, mensen die een hoog-risicocontact hadden of mensen die uit een rode zone terugkeren. —

VVSG-woordvoerder Nathalie Debast vraagt om meer gedetailleerde quarantainelijsten zodat steden en gemeenten gericht kunnen controleren. De Standaard, 8/2

Door loketten te schrappen maakt de NMBS het moeilijker om iedereen een minimale basismobiliteit te garanderen.

LIVIA AERTS

Meest kwetsbaren de dupe sluiting stationsloketten

Ondanks alle inspanningen die overheden vandaag leveren om iedereen mee te krijgen in de digitale samenleving, vallen nog heel veel mensen uit de boot. Dat nu ook de NMBS aankondigt de loketten te sluiten in 44 stations, is een bijkomende drempel om basismobiliteit te realiseren. De VVSG wil dan ook dat minstens alternatieven worden gecreëerd voor wie niet overweg kan met smartphone en automaten in de stations.

Ondanks alle initiatieven om de digitale kloof te dichten zijn er vandaag nog steeds veel mensen niet mee met digitale toepassingen. Ook met een automaat in stations weten veel ouderen, mensen in armoede of laag opgeleiden geen raad. Daardoor neemt vervoersarmoede toe. De NMBS is trouwens niet de enige instantie die fysieke dienstverlening afbouwt, ook postkantoren, ziekenfondsen en banken zijn vandaag veel minder nabij dan vroeger. Lokale besturen zelf hebben geen vat op deze evolutie, maar zien er wel de gevolgen van voor kwetsbare mensen die hierdoor nog meer uit de boot vallen. Daarom wil de VVSG dat de NMBS mensen minstens ook de mogelijkheid geeft hun treinticket te kopen in bijvoorbeeld de krantenwinkel of de supermarkt, naar analogie met

De Lijn en de 'postpunten', dicht bij de mensen.

Iedereen voor inclusieve samenleving

Lokale besturen streven naar een inclusieve samenleving en nemen daar concrete acties voor op in hun beleidsplannen. Een van de grote knelpunten daarbij is mobiliteit en digitale uitsluiting. Ook bij de vervoerregio's zijn insluiting en toegankelijkheid speerpunten om vervoersarmoede te voorkomen. Lokale besturen hebben hiervoor wel de hulp van andere initiatiefnemers nodig. Laten we dus hopen dat het aangekondigde overleg van minister Georges Gilkinet en NMBS-baas Sophie Dutoroir tot een bevredigende oplossing leidt.

.....
Nathalie Debast

gepost

Het operationeel draaiboek voor vaccinatiecentra is klaar. We hebben vertrouwen in de expertise van onze eerstelijnszones en lokale besturen om dit tot een goed einde te brengen. Vlaanderen zal klaar zijn voor de grootste logistieke operatie sinds WOII!

@WBeke, minister van Welzijn en Volksgezondheid. Twitter. 21/1

Dankzij straffe samenwerking is Brabant al in geen tijd omgebouwd tot flexibel en aangenaam vaccinatiecentrum. Leuvenaars zullen vlot en comfortabel gevaccineerd worden.

@MohamedRidouani. Twitter. 2/2

Vandaag start een nieuwe fase in de vaccinatiecampagne. Voor de eerste keer worden er mensen gevaccineerd in een Vlaams vaccinatiecentrum. Weer een stap vooruit. De lokale besturen zijn er klaar voor. Van zodra er voldoende vaccins zijn, zal hier massaal gevaccineerd worden.

@bartsomers, minister van Binnenlands Bestuur. Twitter. 12/2

We verdubbelen het mobiliteitsbudget voor de vaccinatiecentra. Lokale besturen kunnen zo naar eigen keuze beslissen hoe ze deze middelen aanwenden bv. belbus, private bus of taxi. Zo zetten we maximaal in op de bereikbaarheid.

@LydiaPeeters, minister van Mobiliteit en Openbare Werken. Twitter. 10/2

In de gemeente Zulte wordt psychologische hulp sinds januari gedeeltelijk terugbetaald via het sociaal huis. We merken dat de coronacrisis heel zwaar weegt op de mensen. Met deze maatregel willen we niet alleen de financiële drempel verlagen, maar ook het taboe rond mentale hulpverlening doorbreken.

Linda Detailleur, schepen in Zulte. Het Nieuwsblad. 29/1

Belangrijk dat er wordt nagedacht over gebundeld aanbod in de loketten van NMBS. Veel ideeën bij lokale besturen, maar dan moeten die wel gehoord worden.

@LoesVandromme, Vlaams volksvertegenwoordiger en schepen in Poperinge. Twitter. 2/2

Regering schrapt (voorlopig) financieringskanaal lokale pensioenen. De financieringsstroom van 121 miljoen euro per jaar van de RSZ naar de pensioenen van de lokale besturen valt stil. Het bedrag staat niet in de federale begroting.

@JanLeroyVVSG. Twitter. 12/2.

Brandweer in transitie

Vijf jaar geleden werd de brandweer hervormd. Thema's als governance, organisatiecultuur, leiderschap, change management, personeelsbeleid en financieel evenwicht zijn voor elke overheidsorganisatie brandend actueel maar zeker als het een organisatie in de veiligheidsketen is.

- Hugo Marynissen, Bert Bruggemans en Steven Van den Oord
- *Brandweer in transitie, vijf jaar bedrijfsmanagement in tijden van verandering*
- Uitgeverij Vanden Broele
- 25 euro

Door het gebruik van duurzame producten kunnen we het afval verminderen.

LIVIA HEETS

Allemaal samen tegen de wegwerpmaatschappij

Klimaat en economie zijn geen twee kanten van dezelfde medaille. Met deze visie lanceerde de Europese Commissie vorig jaar het 'EU-actieplan circulaire economie'. VLEVA, het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap, nam het onder de loep en bekeek welke uitdagingen en kansen er voor Vlaanderen zijn weggelegd.

Het Europese actieplan circulaire economie bevat acties die zich richten op de gehele levenscyclus van producten. Duurzame producten moeten de norm worden en consumenten moeten via informatie over duurzaamheid en reparatiebaarheid van producten meer macht krijgen. Het belangrijkste streefdoel is het verminderen van afval. Om circulaire economie te bevorderen wil het Europees stakeholdersplatform voor circulaire economie het bedrijfsleven, het middenveld en verschillende overheden samenbrengen. Samenwerking en uitwisseling van goede praktijken kunnen de weg naar een circulaire economie dan eenvoudiger maken. Lokale besturen kunnen via het platform eigen acties in de kijker zetten en

omgekeerd inspiratie opdoen bij goede praktijken in Europese steden en gemeenten.

De Europese doelstellingen staan ook in het Vlaamse Energie- en Klimaatplan. Vlaanderen wordt dan wel dikwijls beschouwd als een voorloper, nu staat het voor de uitdaging lopende acties op te schalen en structureel te verankeren. De bestaande structuur van Vlaanderen Circulair wordt daarom herbekeken.

Lokale besturen kunnen veel doen om consumenten tot een nieuw soort consumptie te brengen. Wil je weten hoe je als lokaal bestuur actie kunt ondernemen naar een meer circulaire samenleving? Raadpleeg dan de VVSG-Politeia-publicatie *Lokaal en circulair werken aan de toekomst*.

.....
Paulien Muselaers

Leidraad openbaarheid van bestuur

Verantwoording, communicatie met de burger, maar ook zorgzaam omspringen met gegevens van burgers en ondernemingen zijn maar enkele van de opdrachten van een modern bestuur. Zowel het beheren en bijhouden als het vernietigen is aan regels gebonden. In 2019 veranderde het decreet lokaal bestuur de verplichtingen voor de bekendmaking van een hele reeks documenten.

- Frankie Schram
- *Leidraad openbaarheid van bestuur, grondbeginselen voor lokale besturen*
- Uitgeverij Vanden Broele
- Deel van reeks MATConnect, online bibliotheek lokaal management en beleid
- Stukprijs 42 euro

Ruime helft lokale besturen neemt cyberveiligheid heel serieus

De helft van de Vlaamse steden en gemeenten heeft deelgenomen aan ICT-veiligheidsaudits of een project van ethisch hacken door studenten.

LATLA/REYS

In tegenstelling tot eerdere berichten in de media zetten lokale besturen meer en meer in op cyber- en informatieveiligheid. Een belangrijke eerste stap om zicht te krijgen op mogelijke verbeteringen en bijstellingen, is het in kaart brengen van de kwetsbaarheden in de lokale netwerken en IT-systemen. Recente cijfers laten zien dat lokale besturen hier werk van maken. Zo namen 129 lokale besturen deel aan de ICT-veiligheidsaudits met cofinanciering via Audit Vlaanderen en/of het kosteloze Project Ethisch Hacken in samenwerking met Howest. Wanneer we de deelname van lokale besturen aan de thema-audits informatiebeveiliging via Audit Vlaanderen meerekenen, komen we aan meer dan de helft van de Vlaamse steden en gemeenten. Ook in 2021 kunnen lokale besturen intekenen op professionele ICT-veiligheidsaudits met cofinanciering, om zo gericht voort te bouwen aan een cyberveilige(re) organisatie en infrastructuur. Op dit moment is er nog voldoende cofinancieringsbudget voor bestellingen in 2021, maar het is toch verstandig om zo snel mogelijk contact op te nemen met de auditfirma's. Het is perfect mogelijk om de audit nu al te bestellen, ook als de tests pas later dit jaar kunnen doorgaan. Zo ben je zeker dat ook jouw lokale bestuur gebruik kan maken van deze mooie kans om zich te beschermen tegen de toenemende dreiging van cybercriminaliteit. Dat is trouwens extra belangrijk in deze tijden van telewerk en online dienstverlening.

.....
Tomas Coppens

GEZOCHT

Innovatieve acties om klimaatneutraal te worden in 2050

Onderneemt jouw gemeente innovatieve acties om klimaatneutraal te worden in 2050? Stuur dan een beschrijving van deze projecten naar elke detaeye@vvsbg.be zodat we ze meteen op onze nieuwe interactieve databank kunnen zetten.

@stadBeringen zet in op e-inclusie met vijf digipunten waar inwoners terecht kunnen voor opleiding en toegang tot internet en digicheques voor IT-studenten die langs komen thuis voor advies en ondersteuning. #lokaaldna

@Ndumarey_VVSG. Twitter. 21/1

Ook in 2021 kunnen #lokalebesturen intekenen op ICTveiligheidsaudits met cofinanciering @vlaamseoverheid, om zo gericht verder te bouwen aan een #cyberveilige organisatie en infrastructuur.

@ABB_Vlaanderen. Twitter. 8/2

We streven naar meer kwalitatieve, klimaatgezonde en energie-efficiënte woningen. Deze subsidie is een duwtje in de rug.

Stefaan Vercamer, schepen in Oudenaarde. Het Nieuwsblad. 12/2

Genk lanceerde het Genkse Fietsnet, een op een metrokaart geïnspireerd fietsnetwerk dat alle hoeken van de stad met elkaar verbindt. Een innovatief fietsproject waarmee Genk zich meer en meer als fietsstad profileert.

@FietsberaadVL. Twitter. 4/2

Als er bijvoorbeeld ergens in de Stationsstraat veel fel verlichte etalages zijn, zal ons lichtpunt dat zien en minder fel branden.

Carl Hanssens, schepen in Sint-Niklaas over de nieuwe, slimme straatverlichting. Gazet van Antwerpen. 13/2

We hebben de omschakeling naar ledverlichting gemaakt met eigen middelen. Op die manier werken we mee aan de CO₂-reductie tegen 2030 en daalt ook het prijskaartje van ons elektriciteitsverbruik.

Dirk Blommaert, schepen in Horebeke. Het Laatste Nieuws. 11/

Het is belangrijk bij deze hervorming naar de burgemeesters en gemeentebesturen te luisteren. Zij kennen hun gemeente en regio. Hun stem moet gehoord worden. #regiovorming

@bwarnez, Vlaams volksvertegenwoordiger en schepen in Wingene. Twitter. 4/2

Openbare besturen en btw

Vroeger was het duidelijk: overheden waren doorgaans niet btw-plichtig. Ze rekenden geen btw aan op hun prestaties maar konden de btw op inkomende facturen ook niet in aftrek brengen. Zo eenvoudig is het al lang niet meer. Overheid en privé-sector groeien naar elkaar toe, verzelfstandige entiteiten zoals autonome gemeentebedrijven volgen een eigen btw-regime en lokale besturen kopen al eens goederen en diensten aan in een ander EU-land. De voorbije jaren verschenen ook verschillende circulaire die inspelen op deze evolutie en proberen duidelijk te maken welk btw-regime geldt.

- Koen Dewilde
- *Openbare besturen en btw*
- Uitgeverij Intersentia
- 76 euro

Tot 31 maart: Voorbeelden van toekomstbestendige stedenbouw

VIBE, Bond Beter Leefmilieu, VRP, KU Leuven en ABBLO vzw slaan de handen ineen voor het inspirerende voorbeeldenboek *Stedenbouw kan ook zo: toekomstbestendige stedenbouw en ruimtelijke planning*. Daarvoor zijn ze op zoek naar ambitieuze stedenbouwkundige projecten in België. Omdat dit het voorbeeldenboek in Vlaanderen wordt, lanceren VIBE en co een oproep bij gemeenten, opdrachtgevers, ontwerpbureaus, ontwikkelaars en burgercollectieven om kandidaatsdossiers voor maximaal drie projecten in te dienen. Uiteraard selecteert de jury enkel de projecten met een hoog ambitie- en integratieniveau.

www.vibe.be/oproep-voorbeeldprojecten,
insturen kandidaatsdossier: boek@vibe.be

Zeventig jaar Raad van Europese Gemeenten en Regio's

Eind januari vierde de Raad van Europese Gemeenten en Regio's (CEMR) zijn zeventigste verjaardag. In een geanimeerd online evenement zette CEMR zijn verwezenlijkingen in de verf, met ook een ambitieuze blik richting de toekomst. Ook Bart Somers nam het woord.

CEMR ontstond in 1951, toen verschillende Europese burgemeesters in Genève besloten de krachten te bundelen om Europa van onderuit mee vorm te geven. Zeventig jaar later is het de grootste Europese vereniging van lokale en regionale overheden. CEMR vormt een belangrijk platform voor samenwerking en verdedigt de belangen van subnationale autoriteiten op Europees niveau. De vereniging heeft de afgelopen decennia met succes geijverd voor de erkenning van lokale en regionale overheden als integraal deel van het Europees bestuursmodel. Ze stond onder andere aan de wieg van het Europees handvest voor lokale autonomie, de oprichting van het Eu-

ropees Comité van de Regio's en het burgemeestersconvenant. Verschillende Europese burgemeesters vertelden op het verjaardagsfeest over de rol die CEMR speelt als belangenbehartiger en als bron van inspiratie. Als voormalige 'beste burgemeester van de wereld' getuigde Bart Somers over de cruciale rol die steden spelen om van diversiteit een element van sterkte te maken. Daarbij moet volgens Somers worden ingezet op het creëren van een sociale mix en een inclusief verhaal dat zich niet vergriipt aan populisme of polarisatie.

.....
Paulien Muselaers

Vrije tijd buiten de vrijetijdsorganisatie

Bataljong formuleerde vijf aanbevelingen voor lokale besturen om ontmoeting, sport en spel van jongeren in de publieke ruimte binnen de marges van wat mag te stimuleren.

Als lokaal bestuur kun je ook de beleving van de vrije tijd van jonge inwoners verbeteren, naast wat mogelijk is binnen de sportclub en de jeugdbeweging. Het Kinderrechtencommissariaat signaleert dat veel kinderen en jongeren buiten school geen vrienden of leeftijdsgenoten meer fysiek ontmoeten. Toch zijn sociaal contact, voldoende beweging en ontspanning cruciaal voor het welbevinden en de ontwikkeling van jonge inwoners.

.....
Persbericht Bataljong

De vijf aanbevelingen van Bataljong en talrijke voorbeelden uit de praktijk lees je op <https://bataljong.be/ja-er-is-ook-vrije-tijd-buiten-de-vrijetijdsorganisatie>

Subsidie voor de infrastructuur en uitbating van vaccinatiecentra

Om lokaal de vaccinatiecentra in goede banen te leiden voorziet de Vlaamse overheid in drie subsidiestromen: een voor de vaccinatieteams, een voor het programmamanagement en een voor de infrastructuur en uitbating. Het besluit van de Vlaamse regering van 22 januari 2021 legt de krijtlijnen vast voor die laatste subsidie.

In totaal wordt er maximaal 64,6 miljoen euro naar de penhoudende gemeenten gestort. De subsidie hoeft niet aangevraagd te worden, maar wordt automatisch uitbetaald door het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

Ben Gilot

Op de website van ABB vind je een overzicht van de belangrijkste informatie.

Virtueel paaseieren rapen

Ieder jaar organiseert Radio 2 een paaseierenraap. Ook dit jaar, maar dan wel virtueel. Iedereen kan van 3 tot en met 11 april op eigen initiatief een virtuele paaszoektocht houden in steden en gemeenten. De paaseieren zijn tijdens deze editie fictief om fysieke contacten te vermijden en ze worden verzameld via de app van Radio 2. Aan het einde van de tocht kan het virtuele mandje ingeruild worden voor chocolade of een andere beloning.

De campagne biedt een mooie kans om je stad of gemeente vrolijk in de kijker te zetten. De deelnemende besturen krijgen niet alleen een uitgewerkt concept voor

een coronaveilige paaszoektocht aangeboden, ze kunnen ook rekenen op een uitgebreide campagne door Radio 2 met meldingen in radioprogramma's, spots, online en sociale media. In ruil betalen ze een vergoeding van 7500 euro. Ze moeten ook een afhaalpunt ter beschikking stellen waar de virtueel gevulde mandjes omgeruild kunnen worden voor een echte beloning. Dit afhaalpunt moet ook in het weekend open zijn.

Tomas Coppens

Voor meer informatie kun je terecht bij Peter Rossiers op 02-741 42 96 van VRT Brand Extensions.

Door dat hele kluwen wordt de scheef-trekking tussen steden en platteland alleen maar groter. Bovendien zijn de potjes waarvan de steden het meest profiteren geïndexeerd, zoals het Gemeentefonds en de dotatie als centrumstad, terwijl bijvoorbeeld het Plattelandsfonds niet wordt geïndexeerd en zelfs met zes procent afneemt.

Bart Dochy is burgemeester van Ledegem. Het Nieuwsblad. 15/2

Sinds de eerste lockdown hebben verenigingen jammer genoeg enorme schade geleden onder de coronacrisis. Wij willen voorkomen dat ze hun werking en activiteiten voorgoed stopzetten, want ze zijn belangrijk voor Aarschot.

Gwendolyn Rutten, burgemeester van Aarschot. Het Laatste Nieuws. 13/2

Een verscheiden team zet zich dag en nacht in om het leven in Roeselare in veilige en gezonde banen te leiden. In het Veiligheidsmagazine #VANRSL lichten we al die facetten toe.

Kris Declercq, burgemeester van Roeselare. Het Laatste Nieuws, 9/2

Met het project 'Kansen voor Talent in de Kinderopvang' biedt stad Antwerpen mogelijkheden om in kinderopvang te werken aan werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt en geïnteresseerde niet-beroepsactieven.

Nabilla Ait Daoud, schepen van Antwerpen. ATV. 9/2

Dankjewel aan het gemeentepersoneel om onder moeilijke omstandigheden de hoofdwegen sneeuwvrij te maken. Weekend: 60 extra gepresteerde uren, 50 ton zout en 1500 liter pekel. Maandag tot woensdagmiddag: 35 ton zout en 500 liter pekel.

@GemeentePutte. Twitter. 11/2

25 gemeentearbeiders zijn al van zaterdagavond dag en nacht in de weer met in totaal tien voertuigen om zout te strooien en sneeuw te ruimen. We hebben zelfs enkele bladvegers in snel tempo uitgerust met sneeuwborstels.

Wouter Rombouts, schepen in Schoten, Het Nieuwsblad. 10/2

Schaatsen in de heide bezorgt ons een zeer bijzondere sfeer van samen-horigheid. We hebben zo nog eens kunnen genieten van elkaar én van onze natuur op z'n mooist. En dat deed – vooral voor de jongeren – deugd in deze coronatijd.

Lukas Jacobs, burgemeester van Kalmthout. Het Laatste Nieuws. 15/2

Isaura Calsyn

Schepen
Eeklo

Isaura Calsyn, schepen van Jeugd, Cultuur en Onderwijs in Eeklo, kreeg het estafettestokje van de burgemeester van Kuurne, Francis Benoit, om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft zij het door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van Eeklo.

Wat betekent het schepenamtb voor jou? Als schepen dien ik de burger en het algemeen belang. De dag dat ze zeggen dat ik te veel bezig ben met een herverkiezing en het politieke spel, zal ik er waarschijnlijk de brui aan geven. Je kunt je soms zo wentelen in strategisch en politiek denken dat je vergeet waarom je het doet. Dat 'waarom' wil ik nooit verliezen.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? Tijdens de lokale verkiezingen van 2018 trok ik mee aan de kar van Jong Groen Eeklo. Omdat er geen lokaal jongerendebat werd georganiseerd, hebben we zelf iets op poten gezet.

Kom je uit een politiek nest? Nee. De situatie bij ons thuis was niet evident. Mijn moeder was alleenstaand en chronisch ziek. Mijn vader was gepensioneerd, maar wel heel betrokken. Ook mijn grootmoeder voedde me mee op. Mijn politiek engagement is gegroeid uit het besef dat ik kon studeren en ergens ben geraakt in het leven, omdat ik daarvoor de kans kreeg.

Wat zie je als je grootste prestatie? De gevolgen van de coronacrisis voor jeugd, cultuur en onderwijs managen. Ik ben blij dat ik met onze diensten de Eeklonaren perspectief heb kunnen bieden door vorige zomer te voorzien in vakantieaanbod, of door alternatieven zoals een online streamingkanaal voor cultuur.

Neem je dit ambt mee naar huis? Nog veel te veel. Ik ben nog maar twee jaar politiek actief, het is een eer om als jong geweld zo gekatapulteerd te worden in een functie met veel impact. Loslaten vind ik moeilijk. Het engagement vind ik positief, maar de juiste balans vinden is even belangrijk.

Heb je vrienden in de politiek? Een paar. Maar liever enkele goede vrienden dan vele vage kennissen. Het is waar, de politiek is een harde wereld.

Met wie overleg je het eerst, als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Onze fractiewerking om zaken af te toetsen en advies te vragen, de mensen die ik als mentoren beschouw om hun mening te vragen over netelige kwesties.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Ik ben een samenbrenger. Het geeft me energie om met een team naar een doel toe te werken.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? Mijn doemden-

ken. Als ik situaties analyseer, dan kan ik rap vervallen in gepieker, waardoor ik de kansen en mogelijkheden mis.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositied? Door middel van sterke argumenten een punt presenteren zonder iemand aan te vallen.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? Als historica kijk ik op naar rebelse vrouwen zoals Eleonora van Aquitanië, die in de twaalfde eeuw haar vrouwtje kon staan en veel politieke invloed kon afdwingen.

Wie zijn je huidige helden? Onze jeugd- en straathoekwerkers die de laatste tijd veel miserie hebben gezien en heel wat jongeren uit een donkere periode hebben gesleept.

Waar zou je nu het liefste zijn? Op een warme reisbestemming met mijn vriend. We wachten vol spanning af wanneer we kunnen vertrekken.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? 'Eigenlijk' is mijn stopwoordje.

Wat koester je het meest? De kleine gelukskes. Nu in coronatijden is me dat echt opgevallen. Menselijk contact kan zoveel misverstanden vermijden. Wanneer we het sociale leven hopelijk binnenkort volledig kunnen heropstarten, zal ik daar meer bij stilstaan.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Een kind of een dierbare verliezen.

Wat is je favoriete bezigheid? Tijdens corona heb ik het lezen herontdekt. Ik was vergeten hoe ik hiervan kon genieten. Ik leer ook graag nieuwe zaken. Piano spelen, schaken, een cursus volgen. Het maakt me onrustig om níet bezig te zijn.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Zeker. Gelukkig konden we deze zomer toch nog gezellig op een terrasje zitten. In Eeklo zag je me vaak met vrienden bij een van de horecazaken op de markt. We hadden opnieuw onze Eeklo Beach geïnstalleerd. Met een drankje in de hand genieten van het zicht van spelende kinderen in het zand, heerlijk.

Wat is je motto? Delen is het nieuwe hebben! Of ook: In een samenleving van kansen is veel mogelijk.

Aan wie geef je de estafettestok door? Aan Romi Soors, die net als ik tot de jongste schepenen van Vlaanderen behoort.

BART USUY

Voor Steven Valckx moeten selectieprocedures er rekening mee houden dat niet iedereen in dezelfde wieg is geboren. Dat is van belang voor schepen Bram Van Braeckevelt die van de stad Gent een inclusieve werkgever wil maken met meer werknemers die drempels slopen.

Divers en inclusief werken bij stad Gent

Een personeelsbestand dat de weerspiegeling is van de Gentse samenleving, dat is de ambitie van de stad Gent voor 2025. De nadruk ligt op drie doelgroepen: personen van buitenlandse herkomst, mensen met een (arbeids)bepmerking en personen van de LGBTQIA+-gemeenschap. 'We gaan voor meer diversiteit, en voor meer inclusie,' zegt schepen **Bram Van Braeckvelt**, bevoegd voor personeel.

De Gentse gemeenteraad keurde op 25 januari de beleidsnota HR van schepen Bram Van Braeckvelt (Groen) goed. Een belangrijke bijlage bij die nota is het 'Strategisch kader voor een divers en inclusief personeelsbeleid 2021-2025'. Ook tijdens de vorige bestuursperiode was er een plan voor een meer divers en inclusief personeelsbeleid, maar nu schakelt de stad een versnelling hoger. Ze maakt jaarlijks 600.000 euro vrij om het kader en de acties uit te rollen in alle diensten en departementen. Ze heeft medewerkers vrijgesteld of nieuwe mensen aangetrokken om het beleid de komende jaren vorm te geven. Een van hen is HR-diversiteitscoördinator Steven Valckx die samen met de schepen aanschuift voor een Teams-interview.

Waarom is een strategisch kader diversiteit en inclusie nodig?

Bram Van Braeckvelt: 'Omdat onze organisatie een afspiegeling wil zijn van de Gentse samenleving en ze dat op dit ogenblik nog niet is. En omdat we ervan overtuigd zijn dat een diverse en inclusieve werkvloer van de stad een sterkere organisatie maakt, die veel meer facetten van de stedelijke samenleving weerspiegelt en aan de slag gaat met zoveel mogelijk talenten in de maatschappij. Ik zeg dat niet alleen als Groen-politicus die diversiteit en inclusie belangrijk vindt. Talrijke wetenschappelijke studies tonen aan dat een diverse, inclusieve werkvloer veel rijker is en de organisatie kwaliteitsvoller, veerkrachtiger en weerbaarder maakt dan een homogene werkvloer. Ik vind het niet meer dan normaal dat we als lokale overheid een voorbeeldrol opnemen.'

Het kader spreekt over diversiteit en inclusie. Waarom is het belangrijk op die twee vlakken te werken?

Bram Van Braeckvelt: 'We willen meer mensen uit verschillende doelgroepen aantrekken en zo meer diversiteit in de organisatie brengen. Maar het is minstens even belangrijk om een organi-

Bram Van Braeckvelt:
'Een diverse, inclusieve werkvloer
is rijker en maakt de organisatie
sterker, veerkrachtiger en
weerberaarder dan een homogene
werkvloer. Als lokale overheid
geven we het voorbeeld.'

satie te zijn waar elk talent telt, waar iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt, en betrokken wordt. Dat geldt voor alle medewerkers. Niemand zegt dat diversiteit eenvoudig is, maar ze is er en ze zal alleen maar groter worden. Het is niet voor iedereen vanzelfsprekend om daarmee om te gaan, ook niet voor al onze medewerkers. Daar moeten we rekening mee houden. We moeten ervoor zorgen dat iedereen zich goed voelt op het werk. Dit strategisch kader gaat dus verder dan hoe we personen van de focusdoelgroepen kunnen aanspreken om voor de stad te komen werken.'

Het strategisch kader benoemt drie focusdoelgroepen. Kun je dat even toelichten?

Bram Van Braeckvelt: 'We hebben gekeken naar de personen waarvoor de drempels om voor de stad te komen werken het hoogst zijn. De eerste groep zijn mensen met een buitenlandse herkomst. 34 procent van de inwoners van de stad heeft migratieroots. Dat zijn Gentenaars met een buitenlandse geboortenationaliteit of waarvan minstens één ouder een buitenlandse geboortenationaliteit heeft, of personen met een buitenlandse nationaliteit. Van ons personeel is zeventien procent van buitenlandse herkomst. Die kloof is dus nog groot. Ook mensen met een (arbeids)beperking zijn al jaren een belangrijke doelgroep voor onze stad. En we weten dat het welzijn van personen behorend tot de LGBTQIA+-gemeenschap in de samenleving nog altijd onder druk staat, ook op de arbeidsmarkt. Daarom noemen we die drie groepen expliciet.'

Steven Valckx: 'In aantal koppen heeft 2,16 procent van het stadspersoneel een (arbeids)beperking. Op het eerste gezicht doen we het dus vrij goed, maar we weten dat daar heel wat collega's bij zijn die deeltijds werken. En het percentage verschilt ook van departement tot departement. Bovendien zegt dat cijfer nog niets over het welbevinden van die medewerkers. Hebben ze het gevoel dat ze voldoende aan de bak komen, dat ze zichzelf kunnen zijn, dat ze genoeg ondersteuning krijgen, dat ze de werkomgeving krijgen waarop ze recht hebben en die ze nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen? Dat zijn belangrijke aandachtspunten de komende jaren.'

Bram Van Braeckvelt: 'Hetzelfde geldt voor de LGBTQIA+-gemeenschap. Voor die groep hebben we geen streefcijfer omdat medewerkers de vrijheid moeten hebben om al dan niet open te zijn over hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit of -expressie. Maar we willen wel het welzijn van deze medewerkers bevragen en bijdragen aan een veilige werkomgeving waar collega's te allen tijde zichzelf mogen zijn.'

Steven Valckx: 'We willen dat ook expliciet nagaan via onze welzijnsenquête, die geanonimiseerd is. Kun je met je genderidentiteit en genderexpressie, met je seksuele oriëntatie naar buiten komen, zonder dat je daardoor minder gerespecteerd wordt of minder betrokken bij je werk en dienst? We hebben voor de opmaak van het strategisch kader heel veel interne en externe deskundigen geconsulteerd. We mogen dan wel geen streefcijfers hebben voor collega's of potentiële collega's die behoren tot de LGBTQIA+-gemeenschap, maar we maken wel gebruik van het onderzoek en de expertise over wat er nodig is opdat zij zich goed en veilig voelen. Waar de stad het overigens wel zeer goed doet, is de man-vrouwverdeling op alle echelons, van de hogere functies tot die op D- en E-niveau.'

Bram Van Braeckvelt: ‘Voor mensen met een buitenlandse herkomst ligt de grootste uitdaging op de A- en B-niveaus, daar is de grootste inhaalbeweging nodig.’

Hoe zorg je ervoor dat het strategisch kader niet in de kast belandt?

Steven Valckx: ‘In ieder departement is er een SPOC diversiteit en inclusie, een single point of contact met een duidelijke rol en mandaat. Die persoon is de oren en ogen van het departement en zal het strategisch kader en de acties die erin zijn opgenomen, vertalen op maat van het departement. Ieder jaar worden de resultaten op het gebied van diversiteit en inclusie gemeten en geëvalueerd. Tegen het einde van het eerste kwartaal van dit jaar zal ieder departement een uitgewerkt actieplan op maat hebben.’

Bram Van Braeckvelt: ‘In het strategisch kader staan een tachtigtal acties, maar departementen kunnen zelf accenten leggen. De kinderopvang is de groendienst niet.’

Meer diversiteit begint natuurlijk al bij de selectie van medewerkers. Zitten er in de procedure al geen drempels voor bepaalde doelgroepen?

Steven Valckx: ‘De selectieprocedures zijn een van de speerpunten in het kader. Als lokaal bestuur hebben we natuurlijk een rechtspositieregeling en we moeten ons aan de taalwetgeving houden, maar toch maken we er een punt van onze procedures te laten screenen door externe experts die zelf behoren tot een van de focusdoelgroepen. Uiteraard moeten we zo objectief en competentiegericht mogelijk blijven werven, maar we moeten ook rekening houden met het cultuursensitieve aspect voor personen met een buitenlandse herkomst of met redelijke aanpassingen voor mensen met een (arbeids-) beperking. Het begint al bij de selectiejury. Hoe kunnen we die meer diversifiëren, zodat mensen met migratierechts zich meer op hun gemak voelen?’

Bram Van Braeckvelt: ‘Het is een kwestie de drempels weg te werken om ons als werkgever in de markt te zetten, zodat mensen de weg vinden naar de stad. De selectie moet natuurlijk op een objectieve manier gebeuren, maar we kunnen wel bekijken welke ondersteuning we kandidaten kunnen geven. De berg om geselecteerd te worden is nu zo hoog dat we talenten mislopen.’

Geef eens een voorbeeld van zo'n drempel.

Bram Van Braeckvelt: ‘Steven verwees al naar de samenstelling van de selectiejury. Die moet een afspiegeling zijn van de samenleving en ervaring hebben met diversiteit. Een ander voorbeeld is de vereiste van relevante kennis van het Nederlands bij aanwerving. Natuurlijk moet je een selectieprocedure in het Nederlands kunnen doorlopen, maar het is niet voor iedere functie noodzakelijk perfect Nederlands te spreken. Ik ben als kind van dove ouders zeer gevoelig voor taal als een van de drempels. Een toegankelijke organisatie moet aandacht hebben voor wie minder taalvaardig is, ook op de werkvloer zelf. We bieden taalcoaching on the job aan

om de kennis van het Nederlands te verbeteren en ervoor te zorgen dat iedereen mee kan. Ook belangrijk is aandacht voor taalgebruik in onze communicatie, in onze contracten. Met de taal van een vacature kun je onbewust al drempels creëren.’

Steven Valckx: ‘Met positieve acties willen we ervoor zorgen dat personen die omwille van die drempels nu niet bij ons binnen geraken, de kans krijgen om hun talent te tonen. Denk aan een voorbereidingsprogramma voor kandidaat-sollicitanten om hun bij te brengen hoe de organisatie eruit ziet, hoe de hiërarchie in elkaar zit, wat de band is tussen administratie en politiek, hoe naar competenties wordt gepeild tijdens de selectieonderdelen enzovoort.’

Welke voorbeelden van positieve actie zijn er nog?

Bram Van Braeckvelt: ‘Een goed voorbeeld zijn onze BIS-stages voor hoger opgeleiden met migratierechts en voor mensen met een (arbeids-) beperking. Ze kunnen gedurende zes maanden van onze organisatie proeven, met collega's samenwerken om later met meer overtuiging en kans op succes aan een selectieprocedure voor een specifieke functie deel te nemen. In de vorige bestuursperiode hadden we tien BIS-stageplaatsen, nu dertig.’

Steven Valckx: ‘De BIS-collega's zijn breed verspreid over een zeventiental diensten. Vaak zijn ze zeer hoog opgeleid. Binnenkort gaat er in ons team een BIS-collega aan het werk. Ze is erkend vluchteling en was in haar land van herkomst directeur van een middenveldorganisatie die aan LGBTI-rechten werkt. De stage is niet alleen een verrijking voor haar maar ook voor ons. Een ander mooi voorbeeld van een positieve actie is de afgeschermd selectieprocedure op A-niveau voor personen met een (arbeids)beperking, de enige focusdoelgroep waarvoor we afgeschermd mogen werken. We hebben ook een generieke talentpool voor personen met een (arbeids)beperking op A- en B-niveau. In die pool zitten mensen die al een eerste screening van hun potentieel talent hebben gehad en geslaagd zijn voor een generieke proef. Als een departement dan een vacature heeft op A- of B-niveau, kunnen we naar die pool verwijzen en vragen of de functie niet kan worden opengesteld voor een collega met een (arbeids)beperking. Kandidaten uit de pool moeten hierna nog solliciteren voor die specifieke functie bij die specifieke dienst. De talentpool van mensen met een (arbeids)beperking doet dus niets af aan het basisprincipe van competentiegericht aanwerven.’

Wat is het verschil tussen positieve actie en positieve discriminatie?

Bram Van Braeckvelt: ‘Quota en positieve discriminatie kunnen volgens de huidige regelgeving niet, omdat ze in strijd zouden zijn met het gelijkheidsprincipe. De enige uitzondering is een afgeschermde selectieprocedure voor mensen met een (arbeids)beperking. Positieve actie kan juridisch wel, zolang ze tijdelijk is en bepaalde personen significant ondervertegenwoordigd blijven in het personeelsbestand.’

Steven Valckx: ‘Positieve discriminatie zou zijn dat ik op deze stoel zit omdat ik een buitenlandse herkomst heb en niet omdat ik als de beste kandidaat uit de selectieprocedure kwam. Positieve actie wil zeggen dat we doelbewust bepaalde drempels wegwerken, zodat mensen uit de verschillende doelgroepen op voet van gelijkwaardigheid een kans krijgen op de arbeidsmarkt, maar evengoed op de huurmarkt of in het onderwijs. Scherp gesteld zijn veel selectieprocedures gecreëerd door een homogene groep mensen voor een homogene groep kandidaten. Maar niet iedereen is in dezelfde soort wieg geboren en dus moeten we het meten van competenties zo organiseren dat iedereen gelijkwaardig kan meedoen.’

Bram Van Braeckvelt: ‘Selectieprocedures zijn opgesteld vanuit een bepaald denkkader en benadelen mensen die niet in dat kader zijn opgegroeid.’

Is er onderzoek gedaan naar het imago van de stad bij de drie focusdoelgroepen?

Bram Van Braeckvelt: ‘Bij mijn weten zijn er geen objectieve onderzoeksgegevens over. Maar ik vang natuurlijk wel geluiden af uit verschillende gemeenschappen en, zonder te veralgemenen, in sommige leeft zeker het idee dat werken voor de stad niets voor hen is of dat de drempel voor sommige functies echt wel te hoog is. Dat buikgevoel sluit ook wel aan bij de formele adviezen voor onze beleidsnota personeel en ons strategisch kader. In de feedback van de

Steven Valckx:

‘Uiteraard moeten we objectief en competentiegericht werven, maar we moeten ook rekening houden met het cultuursensitieve voor personen met een migratieachtergrond of met redelijke aanpassingen voor personen met een (arbeids-)beperking.’

adviesraden is de kloof wel degelijk voelbaar. Dat was ook een van de redenen waarom we niet op het kader hebben gewacht om het aantal BIS-stages al te verhogen. We beseffen dat we meer voorbeeldrollen nodig hebben, mensen die meehelpen om de drempels te slopen. Met het strategisch kader willen we ook ons doel als inclusieve werkgever waarmaken. Ik krijg signalen dat het mensen kan overtuigen om de stap naar de stad te zetten.’

Steven Valckx: ‘Ik hoor die individuele verhalen ook. Om dat gevoel wetenschappelijk te onderzoeken gaan we in zee met het etno-marketing- en -communicatiebureau Tiqah dat hoog opgeleide mensen uit het Gentse met een buitenlandse herkomst zal bevragen. We willen te weten komen wat de drempels zijn om bij de Stad te solliciteren. Hetzelfde willen we doen voor de twee andere focusdoelgroepen.’

Waar wil Gent in 2025 staan?

Bram Van Braeckvelt: ‘We hebben een stevige basis. Niet voor niets kwam Gent in het Randstad Employer Brandonderzoek van 2018 naar voren als de aantrekkelijkste lokale overheidswerkgever van Vlaanderen. Nu moeten we ook nog de laatste stappen zetten. We hebben veel extern advies ingewonnen en gewerkt aan een draagvlak bij de departementen, er zijn middelen vrijgemaakt. Het is mijn betrachting om de diversiteit in de Gentse samenleving in 2025 zo goed mogelijk weerspiegeld te zien bij de stad als inclusieve werkgever. Dan kunnen we het debat afronden dat vandaag zo gevoelig ligt en zeggen: “We zijn in 2025, we zijn er. En het werd tijd ook.” ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Laten we samen

uw missie realiseren

ing.be/publicsector

Het onthaal, draaischijf van het gemeentehuis

Een krachtig onthaal, dat wilden algemeen directeur Veerle Poelmans en burgemeester Tom De Vries bij het samengaan van gemeente en OCMW in Niel. Een klantgericht onthaal ook dat niet langer de logica van de interne organisatie zou volgen, maar die van de inwoner of de bezoeker. Maar dat nieuwe onthaal was nog maar pas geïnstalleerd of corona brak uit.

In de nieuwe vleugel van het Huis van de Nielenaar kom je rechtstreeks tot bij de balie van het onthaal.

BART LASY

Op 5 maart 2020 opende de gemeente Niel officieel het Huis van de Nielenaar. ‘De openingsreceptie was meteen ook het laatste evenement van ons bestuur in 2020,’ zegt burgemeester Tom De Vries. Een paar weken eerder was op de nieuwjaarsreceptie voor alle inwoners de naam gekozen uit de drie voorstellen die uit een participatietraject waren gekomen. ‘Het vernieuwde gebouw mocht niet OCMW heten en ook sociaal huis was te eng voor het gebouw dat met het gemeentehuis een nieuw geheel zou vormen,’ zegt Veerle Poelmans. Het Huis van de Nielenaar dekte de volledige lading. Als je het gemeentehuis nu via de nieuwe vleugel binnenkomt, loop je rechtstreeks tot bij de balie van het onthaal. Voor algemeen directeur Veerle Poelmans is dit de draaischijf van het gemeentehuis, nergens zijn er bordjes met verwijzingen omdat je er via het onthaal én intuïtief op de juiste plaats terecht komt. ‘Iemand die vraagt waarmee hij of zij je kan helpen is van onschatbaar belang als mensen ter plaatse zijn. Wie op een gemeentehuis komt, wil een goede ontvangst, professioneel en correct,’ zegt Veerle Poelmans.

De verhuizing was de uitgelezen kans om een klantgeleidingssysteem in te voeren en een snelbalie. Ondanks het ondertussen aanwezige plexiglas en de potten handgel heeft de onthaalfunctie in een lokaal bestuur aan belang gewonnen. ‘Onthaalbedienden zijn al lang geen doorgeweefde meer,’ zegt Veerle Poelmans. ‘Ze handelen hier al veel zaken af en ze zijn de regisseurs die de klanten en bezoekers de weg wijzen. Ideaal had ik graag iemand aan het onthaal gezien met een achtergrond van de gemeente en iemand met OCMW-ervaring, maar dat is niet gelukt. We hebben wel geïnvesteerd in de opleiding, zodat het een krachtig onthaal zou worden en de OCMW-cliënten toegewijde aandacht krijgen.’ Dat Veerle Poelmans hier zoveel aandacht voor heeft,

komt wellicht door haar verleden als OCMW-secretaris. Krachtgericht werken vertrekt van een positief mensbeeld. Het uitgangspunt is dat alle mensen over krachten en talenten beschikken en in staat zijn om binnen hun mogelijkheden te groeien en te veranderen.

Nieuwe vleugel, betere dienstverlening

Bij de integratie van het OCMW en de gemeente koos het bestuur van Niel ervoor de OCMW-personeelsleden over te brengen naar het gemeentehuis. Het OCMW was niet alleen te klein behuisd, maar ook fysiek verder weg in afstand. Door samen te zitten is er ook meer mentale nabijheid

wat de dienstverlening alleen maar ten goede komt, en dat zowel van gemeente als van OCMW. Daarnaast zou er voor alle medewerkers een scheiding komen tussen werkplek en onthaalplek. Het is niet langer de bedoeling dat bewoners tot in de kantoren komen, of dat ze de medewerkers uit een vergadering halen. 'Dat was vroeger schering en inslag,' zegt burgemeester De Vries. Het oudste deel van het Nielse gemeentehuis was een brouwerij, gebouwd in 1890 en gekocht in 1930 om er een gemeentehuis in te richten. In 1990 werd een kleine annex aangebouwd, goed voor één dienst of vijf mensen. In het hele gebouw was er tot in 2007 maar één vergaderruimte die ook dienst deed als trouwzaal. 'Dat was niet meer van deze tijd, en bouwen boven op de annex was bouwtechnisch niet mogelijk. Daarom werd hij afgebroken en via een oproep van de Vlaams Bouwmeester ontwierp huidig Antwerps bouwmeester Christian Rapp van Rapp+Rapp de uitbreiding van 2009,' zegt burgemeester Tom De Vries die de scheiding tussen OCMW en gemeente toen als een soort Chinese muur er voer. 'Maar dat is ondertussen helemaal veranderd. We wilden meer verbinding tussen beide besturen en dat was lastig in twee aparte gebouwen, we wilden ze met elkaar verbinden.' Rapp+Rapp had wel een smaakvol atrium ontworpen, maar de ontvangstruimte van de inwoners was in het verbouwde gemeentehuis niet goed genoeg. De entree lag in het oude gebouw en meteen achter de deur bevond zich het loket burgerzaken, waardoor mensen soms tot buiten in de rij stonden.

Mee aan tafel

Bewoners en bezoekers voor gemeente én OCMW komen nu via de nieuwe vleugel meteen uit bij de onthaalbalie. Daar haalt iemand van de administratie hen op, behalve

als ze voor burgerzaken of voor het OCMW komen. Rechts van de onthaalbalie bevindt zich immers meteen de balie van burgerzaken en links zitten de spreekruimten van het OCMW met een ietwat verscholen wachtbank.

In deze nieuwe vleugel van het gemeentehuis was het de bedoeling dat de burger of de cliënt mee aan tafel zou zitten, ook in de spreekruimten. In deze lichte lokalen kunnen – na de pandemie – ook het CAW, bewegen-op-verwijzing, de politie, het Huis van het Kind of een jurist van de intercommunale sociale onderneming Vlotter spreekuur houden. Hier nergens een rode knop, maar wel glazen binnendeuren tussen de spreekruimten, zodat de medewerkers elkaar

kunnen zien en eventueel een oogje in het zeil kunnen houden. Elk lokaal heeft bovendien een deur naar buiten. Handig bij problemen én een uitweg naar de picknicktafel op het terras.

Het nieuwe werken

Zonder corona had het bestuur van Niel al verder gestaan in herstructurering en digitalisering. Al vóór de pandemie werkte het gemeentepersoneel in groepjes een traject uit voor een nieuwe missie en visie. Maar de wijzigingen aan het organogram zijn nog niet volledig doorgevoerd. Toch kennen de beleidsdomeinen geen aparte secretariaten meer en zitten alle ondersteunende medewerkers al samen in één pool.

Ook in Niel heeft een ver doorgedreven digitalisering plaatsgevonden. 'Het enige voordeel aan COVID-19 is dat het werken op afspraak ineens ingeburgerd is,' zegt Tom De Vries die hiervoor een heus hindernissenparcours had verwacht. 'We helpen de burgers nog elke dag om wegwijs te raken,' zegt ook Veerle Poelmans. 'Bij een fysiek contact of bij het inschrijven van nieuwe inwoners vragen we mensen ook hun e-mail en telefoonnummer zodat we hen gemakkelijker kunnen bereiken.'

Volgens burgemeester De Vries wordt ook thuiswerken een blijver. 'Het zal hier hoe dan ook anders worden in de toekomst. Vroeger was het hier open deur, je werd gewoon uit een vergadering gehaald als er een burger iets kwam vragen, en ondertussen liep de teller van het studie bureau door. Tijdens corona is werken op afspraak de norm geworden. Zelfs voor de take-away van de jeugdbeweging krijg je een tijdslot toegewezen. Vanaf nu verwacht ik veel meer hybride vergaderingen.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Veerle Poelmans:
'Iemand die vraagt waarmee hij of zij je kan helpen is van onschatbaar belang als mensen ter plaatse zijn. Wie op een gemeentehuis komt, wil een goede ontvangst, professioneel en correct.'

Zorg zonder schotten zet mens centraal

Tegelijk met het bouwen van de glazen brugverbindingen tussen het woonzorgcentrum Zonnig Huis en de oudere en splinternieuwe assistentiewoningen haalt Halle de schotten weg tussen thuiszorg, buurtgerichte zorg en het woonzorgcentrum. Niet alleen mensen die zorg nodig hebben, worden daar beter van, maar ook de zorgverleners, de werknemers dus.

‘We willen het leven van de bewoners zo aangenaam mogelijk maken, hun een dicht-bij-huis-gevoel geven in plaats van de vroegere instellingensfeer. We willen zelf ook dicht bij de bewoners staan. Daarnaast willen we dat het werk voor het personeel in de zorg werkbaarder wordt. Deze twee doelstellingen willen we in onze organisatie samenbrengen,’ zegt Liesbet Deraedt, directeur van woonzorgcentrum Zonnig Huis (met 104 bewoners) en van de assistentiewoningen Huiskensveld en Centrum Van Koekenbeek.

De grootste verandering wordt het verkleinen van de afdelingen in het woonzorgcentrum. ‘Van 35 bewoners willen we naar de helft per afdeling, al willen we af van die term, het moet een andere, meer huiselijke naam krijgen,’ zegt Liesbet Deraedt. ‘Door met minder bewoners te werken voelt het personeel zich meer bij hen betrokken, kunnen ze beter op hun behoeften inspelen en kennen de bewoners de medewerkers beter.’ Volgens directeur

Samenleving van de stad Halle Marion Jansen kun je met zo’n kleinere groep bovendien veel beter op maat werken. ‘Mensen hebben dementie in gradaties, iemand die nog relatief veel goede momenten heeft, zal meer impulsen krijgen en beter gedijen in een omgeving met mensen zonder dementie dan bij mensen die zware dementieproblemen hebben.’ – ‘Door met kleinere groepen te werken kun je mensen die slecht tegen prikkels kunnen, een prikkelarme benadering geven, en een andere groep anders behandelen,’ zegt Liesbet Deraedt.

Marion Jansen legt uit dat in Halle drie clusters zich tot voor kort met woonzorg bezighielden: intramurale zorg, transmurale zorg en extramurale zorg. Na het ophalen van deze schotten zal de hele zorgketen in één cluster nog beter op elkaar afgestemd zijn. In totaal gaat het om 200 werknemers van wie er nu zeventig in het woonzorgcentrum werken.

‘Als je van drie clusters naar één gaat, zit iedereen dicht bij elkaar, zodat

een kruisbestuiving automatisch zal groeien,’ zegt Karolien Mettens van de afdeling Strategie en Organisatie die het meerjarenplan van de stad in het oog houdt. In de praktijk betekent dit dat het woonzorgcentrum buurtgericht werkt en de spil wordt van de zorg van deze buurt, terwijl bijvoorbeeld in de deelgemeente Lembeek het diensten centrum de spil wordt.

De verbinding tussen bewoners en met de medewerkers

De nieuwe vleugel Huiskensveld baadt in het licht, in de gangen nodigen banken in geel, groen of blauw, afhankelijk van de verdieping, uit tot een praatje. De terrassen van de flats leunen tegen elkaar aan, burens kunnen als ze daar zin in hebben, het schot tussen de terrassen kantelen en als gemeenschappelijke tafel gebruiken. De terrassen zijn bovendien geschrinkt zodat je contact kunt hebben met boven- en onderbuur. Tussen de gebouwen ligt een tuin, zodat bewoners gemakkelijk van de ene naar de andere afdeling kunnen lopen.

Op RINGtv verscheen een publireportage over de assistentiewoningen Huiskensveld.

Op de hogere verdiepingen verbinden glazen gangen de verschillende vleugels. De eerste flat die in Huiskensveld verhuurd was, was die naast de gang op de eerste verdieping, die bewoner is de partner van een vrouw met dementie die al in het woonzorgcentrum verblijft. Hij kan haar voortaan altijd zonder moeite bezoeken. Alles hier is gericht op onderling contact, je hebt niet meer het gevoel in een zorginstelling te zijn. Laat dat de bedoeling zijn. Het gebouw is ontworpen vanuit het oogpunt van de mensen

die er zullen wonen. ‘We hebben gekeken wat die bewoners nodig hebben en gaan verder dan het decreet oplegt,’ zegt Liesbet Deraedt. ‘Zo wordt de dienstverlening op het terrein op maat van de bewoners van de assistentiewoningen, zodat zij zo lang mogelijk in hun flat kunnen blijven en pas als ze veel zorg nodig hebben naar het woonzorgcentrum verhuizen.’

Maar ook voor de werknemers verbinden de glazen gangen hun uitgebreide werkterrein. ‘Het personeel zal in de

toekomst in combi-jobs werken,’ zegt Liesbet Deraedt. ‘Een deel van hun tijd werken ze in het woonzorgcentrum, een ander deel in de assistentiewoningen en eventueel ook een deel in de thuiszorg. Hierdoor wordt het werk werkbaarder, want het combineert minder zwaar werk in de assistentiewoning met taken bij mensen die veel zorg nodig hebben in het woonzorgcentrum. Bovendien ben je dan al een bekend gezicht, als mensen van de flats naar het woonzorgcentrum verhuizen.’ Vanuit het besef dat veel ouderen het

Liesbet Deraedt:
‘Het personeel zal in de toekomst in combi-jobs werken. Hierdoor wordt het werk werkbaarder, want het combineert minder zwaar werk in de assistentiewoning met taken bij mensen in het woonzorgcentrum. Bovendien ben je dan al een bekend gezicht, als mensen van de flats naar het woonzorgcentrum verhuizen.’

Karolien Mettens:

‘Bij de integratie van stad en OCMW hebben we als doel de klant centraal te stellen. Zo wordt het organogram opgebouwd, zo innoveert de werkverhouding. We richten onze organisatie zo in dat de klant gemakkelijk de juiste dingen in het aanbod vindt.’

woonzorgcentrum bedreigend vinden, is dit ook een troef: ‘Zo leren ze de andere kant kennen.’

Innovatief werken

Het woonzorgcentrum experimenteert met innovatieve arbeidsorganisatie, die later voor de hele zorgorganisatie zal gelden. Voor dit innovatieproject krijgt het woonzorgcentrum begeleiding van Workitects na een projectoproep van het Vlaams Agentschap Zorg. Tijdens een tweedaagse sessie in 2019 maakten alle deelnemers aan het project kennis met de principes van de innovatieve arbeidsorganisatie. ‘Het was een ware onderdompeling,’ zegt Liesbet Deraedt. ‘Dan zijn we van start gegaan en aan de hand van een theoretisch kader hebben we missie, visie en doelstellingen uitgewerkt. De begeleiders bewaken je einddoel, en dat helpt, ze hebben instrumenten om ons op een andere manier te doen nadenken. Als je dat op jezelf moet doen, is dat toch moeilijker.’ Sinds de tweedaagse heeft ze contact gehouden met de collega’s in Vlaams-Brabant. ‘Samen zullen we ook voorstellen formuleren aan het Vlaams Agentschap Zorg.’

Ten gevolge van corona heeft het project stilgelegen. Nu de bewoners van Zonnig Huis hun tweede vaccin hebben gekregen, kan het personeel verder met het innovatieproces. ‘We bekijken welke rollen er in elk team bestaan of moeten bestaan en wie ze invult,’ zegt Liesbet Deraedt. ‘Jarenlang werd het uurrooster van bovenaf ingevuld, nu zullen de teams dat zelf moeten doen. Ook welke activiteiten

het wanneer organiseert, zal het team zelf beslissen. Het is dus niet langer het animatieteam dat beslist dat het vanmiddag pannenkoekenbak is, maar de teamleden zelf. Het worden meer zelfsturende teams.’

Het ene team is er sneller mee weg dan het andere, dat is afhankelijk van sommige trekkers. De rollen in de teams lopen overal gelijk. ‘Elk team moet kijken welke talenten en sterkten ze in huis hebben en welke talenten ze moeten ontwikkelen. Er zijn mensen die geen rol willen maar hen motiveren wij om er toch minstens één op te nemen, al was het maar het materialenbeheer van een afdeling. Omdat we overal ergotherapeuten of referentiepersonen dementie willen, zullen we ze nog aanwerven.’

Voor de leidinggevendenden wordt de aanpassing nog het grootst. ‘Er ligt te veel verantwoordelijkheid bij hen. Als teams zelf naar oplossingen moeten zoeken, zoals bij het roosteren, zal de tevredenheid in het team groter zijn,’ zegt Liesbet Deraedt. Zijn de hoofdverpleegkundigen nu zeer directief, dan is het de bedoeling dat ze coachende leidinggevendenden worden. Volgens Liesbet Deraedt zijn ze zich daarvan bewust. ‘Nu ontbreekt het hen aan tijd om de kwalitatieve processen of de visie te bewaken, terwijl dat meer op de voorgrond moet treden, net zoals ze nieuwe medewerkers beter moeten kunnen begeleiden. Ze zijn nu te veel bezig met de dagelijkse beslommingen van het team, zodat veel dingen er niet van komen.’

Voor het veranderingsproces is feed-

back nodig. ‘Een werkgroep met alle disciplines, van keuken- tot verzorgend personeel, werkt voorstellen uit die ze doorgeven aan het feedbackforum waaraan alle personeelsleden kunnen deelnemen.’ Met die feedback kan het veranderteam van het project de volgende stappen zetten. ‘Er komen trouwens zaken uit waaraan wij nooit zouden hebben gedacht,’ zegt directeur Deraedt.

Hallenaar centraal

Niet alleen bij de ouderenzorg staat de mens centraal, dat is ook het geval in het hele stadsbestuur van Halle. ‘Bij de integratie van stad en OCMW hebben we als doel de klant centraal te stellen,’ zegt Karolien Mettens. ‘Zo wordt het organogram opgebouwd, zo innoveert de werkverhouding. Wie is de klant, wat heeft hij of zij nodig? We richten onze organisatie zo in dat de klant gemakkelijk de juiste dingen in het aanbod vindt. Dit is vraaggestuurd in plaats van aanbodgestuurd werken.’ Er beweegt van alles in Halle. ‘In het stadhuis zit de dienstverlening nu gelijkvloers. Moest je vroeger nog naar de eerste verdieping voor een vergunning, nu zijn alle loketten beneden. We hebben gekozen voor een onthaalteam. Dus wie aan het onthaal zit, beantwoordt niet langer de telefoon. Daarnaast is er ook een snelbalie, zonder wachtrij. De dienstverlening verandert niet spectaculair maar de verbetering is wel zinvol. Zo maken we het heel concreet dat de mens centraal staat.’ ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Geen zin in droge koek?

Zorg dat je stad, gemeente of tuin geen droge koek wordt maar geef ruimte aan water. Ontharden, regenwater lokaal vasthouden, infiltreren en pas in laatste instantie verstraagd afvoeren. Dat is de ambitie van een blauwgroen Vlaanderen. Want net zoals een koekje van koffie houdt, herleeft de publieke ruimte als ze water krijgt.

Tijd voor actie! Schrijf je in voor onze virtuele coffeebreak waarin we een straat in jouw stad of gemeente transformeren tot een infiltratierijke omgeving. Wedden dat je nadien meteen aan de slag wil?

Maandag 29 maart 2021 van 15u tot 17u.

Schrijf je in via www.aquafin.be/nl-be/nieuws/regenwater-infiltreren-doe-je-zo of scan de QR code

Aquafin NV

Dijkstraat 8 • 2630 Aartselaar • T 03 450 45 11 • info@aquafin.be • www.aquafin.be

Volg ons op

Laurens Hofman

Politiek parcours

Ik was al jaren bestuurslid bij Jong en Open VLD Dendermonde, toen ik in 2012 vanop de 21ste plaats werd verkozen. In 2018 was ik lijsttrekker, onze sterke en enthousiaste lijst groeide met twintig procent. Sindsdien ben ik fractieleider. Helaas bleven we in de oppositie, maar we blikken vol vertrouwen vooruit, naar oktober 2024.

Gemak of ergernis van een oppositielid

Het is niet aangenaam om als oppositielid met veel ellebogenwerk alle informatie te vergaren of er enkele weken op te moeten wachten. Ik ben actief in de bedrijfsweld, momenteel in de financiële sector, daarvoor in de consultancywereld. Ik ben er snelheid en efficiëntie gewend. Soms erger ik me aan de traagheid der dingen binnen de lokale besluitvorming, zowel op het niveau van de initiële bespreking van een dossier als bij de stappen nadien. Maar als volbloed democraat heb ik daar natuurlijk ook begrip voor.

Informatiegaring

We krijgen uiteraard informatie en best practices vanuit het nationale partijkwartier, wat sterk wordt gewaardeerd. Daarnaast lees ik elk verslag van het schepencollege, zo hou ik de vinger aan de pols en kan ik me al in een vroeg stadium over de dossiers informeren via schriftelijke vragen of vragen in de raadscommissie. Zodra een dossier op de gemeenteraad komt, ligt het meestal al in een beslissende plooi. Verder krijg ik logischerwijs ook veel vragen of opmerkingen van burgers, waarmee ik samen met mijn fractie aan de slag ga. Met dienstbetoon kun je je als raadslid zeer nuttig maken.

BESTE REALISATIE

Vanuit de oppositie is een grote realisatie zeer moeilijk. Onze taak bestaat er vooral in de meerderheid te controleren, te interpellieren en te corrigeren. Ik haal er wel voldoening uit om relatief kleine zaken, zoals fitnessstoestellen in de publieke ruimte of de omgang met het militair erfgoed, op de politieke agenda te zetten en die vervolgens in de praktijk gerealiseerd te zien. Dat weet de burger zeker ook te appreciëren.

A man with short brown hair, wearing a grey suit jacket over a black turtleneck, is leaning on a dark metal railing. He is smiling and looking towards the camera. The background features a large, light-colored stone archway of a building. The lighting is bright, suggesting an outdoor setting.

**Op politiek vlak droom ik
ervan de stad waar ik woon
en ook geboren en getogen
ben, mee vorm te geven.
Daarover heb je als politicus
ideeën en die wens je in de
praktijk te brengen. Het is
evident dat dit eenvoudiger
is vanuit de meerderheid.**

Burgerpanel buigt zich over lokale taxshift

In Overijse heeft een burgerpanel aanbevelingen voor een lokale taxshift overgemaakt aan de gemeenteraad. Het thema en de participatiemethodiek werden bepaald door de vertegenwoordigers van de verschillende fracties in de gemeenteraad en de procesbegeleiders van de Vlaamse overheid en Levuur. Gemeenteraadsleden konden ook deelnemen aan de discussie in het burgerpanel, maar zonder die politiek te sturen.

Twintig gemeenten dienden in 2019 een projectvoorstel in voor een oproep van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken en de VVSG om de gemeenteraad een actieve rol te geven in participatieve beleidsprocessen. Overijse was een van de vijf geselecteerden. De gemeente had met externe begeleiding al een heel participatietraject afgelegd voor het meerjarenplan en wilde op dat elan doorgaan onder dezelfde noemer 'Overijse Overlegt'. Een kerngroep met gemeenteraadsleden van alle fracties, participatieambtenaar Fara Elsen en de begeleiders van de Vlaamse overheid en Levuur bekeken mogelijke thema's en methodieken. 'We kwamen tot vier thema's: een gemeentelijke taxshift, het nieuwe sociaal huis, de opwaardering en invulling van de Stationsstraat en de herbestemming van het oude gemeentehuis. De kerngroep besloot voor de lokale belastingverschuiving te gaan, een thema dat al langer op de agenda van de gemeenteraad stond zonder dat het echt werd opgepakt. Als participatiemethodiek kozen we voor het burgerpanel. Omdat de taxshift een vrij technische materie is, riepen we ook een expertengroep in het leven die het thema diepgaander kon voorbereiden. Ook naar deze groep konden alle gemeenteraadsfracties iemand afvaardigen,' schetst Fara Elsen.

Over de grote principes

De kern- en de expertengroep kwamen samen tot een lijst van vragen die ze aan de burgers wilden voorleggen. Een eerste deel ging over welke aanvullende belastingen moeten doorwegen, die op inkomen of die op vermogen. In het tweede deel ging de aandacht naar doelgroepen en sectoren. Wie moet minder belastingen betalen, welke doelgroepen moeten ontzien worden?

Fara Elsen:

'We hebben met de taxshift echt niet het makkelijkste thema gekozen. En ook de methodiek met het burgerpanel was volledig nieuw, misschien zelfs iets te vernieuwend.'

En welke doelgroepen en sectoren zouden meer/wel belastingen moeten betalen? Een laatste luik keek naar de thema's waarop belastingen moeten sturen en het gedrag dat via de belastingen gestimuleerd of ontraden moet worden. Fara Elsen: 'Het burgerpanel moest dus discussiëren over de grotere principes van de gemeentelijke belastingen en niet over de cijfers. Af en toe heb je natuurlijk cijfers nodig om een grootteorde te kunnen inschatten, maar daar lag niet de klemtoon.'

Online burgerpanel

Uit alle stemgerechtigde inwoners van de gemeente werden in februari 2020 3000 burgers geloot. Ze ontvingen een schrijven met alle nodige uitleg en de vraag of ze wilden deelnemen. Uit de geïnteresseerden en op basis van een aantal persoonlijke kenmerken werd via een tweede loting een panel van vijftig burgers samengesteld, een representatief staal van de bevolking. Ze

kregen een informatiebrochure met algemene uitleg over gemeentelijke belastingen en specifieke informatie voor Overijse. En toen zette COVID-19 het hele proces on hold. Omdat de gezondheidscrisis bleef aanslepen, werd besloten het burgerpanel online te laten doorgaan, tijdens twee digitale bijeenkomsten in september en oktober. Fara Elsen: 'We hebben de methodiek van het geplande live burgerpanel in grote lijnen kunnen behouden. Telkens was er een plenaire inleiding door een expert om het debat op gang te trek-

ken. Daarna ging het gesprek verder in kleine groepjes, met een procesbegeleider. Het grote blad papier op tafel vervingen we door een digitale versie zodat iedereen zicht kon houden op de voortgang van de bespreking. Op het einde van elke bijeenkomst was er opnieuw een plenaire bijeenkomst, waar de debatten in de verschillende groepjes werden bekeken.'

Voeding voor gemeenteraad

Het eindresultaat van het participatietraject is geen klassiek verslag. Uit alle debatten en discussies selecteerden de gemeente en de procesbegeleiders dertien stellingen, waarover elke deelnemer aan het burgerpanel zijn mening kon geven. Slechts over twee stellingen waren de meningen zeer verdeeld, de andere resulteerden in een duidelijk

pro of contra. Een grote meerderheid is het er bijvoorbeeld over eens dat er naar manieren moet worden gezocht om de doelgroepen met een vermogen die momenteel geen gemeentelijke belastingen betalen – onder meer de vele expats die in Overijse wonen-, toch te laten bijdragen aan de lokale financiën. Er is ook een grote vraag om de bestaande milieubelasting te hervormen, zodat ze meer dan nu het beoogde effect heeft. Intussen hebben de financiële dienst en het college van burgemeester en schepenen hun standpunt aan de stellingen toegevoegd. Het geheel is ter kennis voorgelegd aan de gemeenteraad en daar is de discussie nu in volle gang. 'Sommige gemeenteraadsfracties hebben het hele proces van nabij gevolgd, in de kern- en de expertengroep en met het burgerpanel. Bij andere is

het enthousiasme gaandeweg wat weggeëbd. We hebben met de taxshift echt niet het makkelijkste thema gekozen. En ook de methodiek met het burgerpanel was volledig nieuw, misschien zelfs iets te vernieuwend. Positief is in elk geval dat de gemeenteraad zich nu echt buigt over de belastingverschuiving, maar welke stellingen zullen worden vertaald in concrete maatregelen is nog niet duidelijk,' zegt Fara Elsen. Intussen heeft Overijse al een tweede thema opgepakt: een gecentraliseerd en toegankelijk welzijnshuis. Met een andere methodiek. De gemeente heeft een nieuw model van inspraak en advies door de dorps- en adviesraden uitgewerkt. Het sociaal huis is een van de testcases voor die nieuwe werkwijze. ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedeed? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

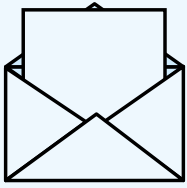
Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

open brief

Brieven geschreven uit liefde voor het lokale bestuur en de lokale democratie publiceren we graag in Lokaal. Stuur ze naar lokaal@vvsb.be.

Beste Filip,

Met aandacht je column *In arren moede* gelezen in het decembernummer van het VVSG-magazine. Zoals in elke editie trouwens. Dit keer werd ik echter getroffen door je wat moedeloze toon, zelfs op het randje van het defaitisme. Niet wat we van je gewend zijn. Coronamoeheid? Winterblues? Verlangen naar kerst? Of gewoon de aanhoudende online vergaderingen en gemeenteraden beu?

Als ondervoorzitter van de tweede stad van Vlaanderen (en België overigens) neem ik, samen met de voorzitter, sinds ons aantreden nu twee jaar geleden heel wat initiatieven om de impact van de raad te versterken, en het evenwicht tussen de wetgevende en de uitvoerende macht te herstellen in het voordeel van de eerste. Natuurlijk is de greep van de uitvoerende macht, het college, op de gemeenteraad veel te groot. Dat is al lang zo, en doet zich overigens ook voor op de andere beleidsniveaus. De macht van de participatie, weet je wel.

Na 26 jaar in de raad, waarvan 18 in het college, kan ik uit de eerste hand getuigen dat de raad met ongelijke wapens vecht. Geen statuut voor de raadsleden, om hun taak minstens deeltijds uit te oefenen. Geen statuut voor de voorzitter van de raad, hoogstens dubbel presentiegeld. Enkele medewerkers per fractie, tegenover goed bestafte kabinetten.

Met steeds complexere en meer technische dossiers wordt de raad steeds verder in het defensief gedrongen. Met zijn allen volgen we dapper commissies en gemeenteraden, soms letterlijk tot diep in de nacht. Enkele weken geleden nog hebben we maar liefst zeven uur commissie gehad, tot kwart voor twee 's nachts. Met zware dossiers, die een grote impact hebben op onze burgers. En dat na een gewone werkdag.

Het nieuwe decreet heeft geen soelaas gebracht. Allerlei regels voor de zowat rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, de winnaar van de populariteitspoll. Regeltjes voor decumul, voor mandaten in gemeentelijke agentschappen en intercommunales, gemeenzaam de 'postjes' genoemd. Nauwelijks nog te volgen, naast de gemeenteraden en commissies, terwijl het daar over zeer technische en essentiële zaken gaat, die alle burgers aanbelangen en die raken aan het fundament van de publieke dienstverlening.

De nutssector (netwerken van elektriciteit, gas, water en data) alleen al handelt om meer dan 25 miljard euro publieke assets, eigendom van ons allemaal, van de gemeenschap. Niet iets om als lokale bestuurder licht over te gaan. Maar de bestuurders moeten het zelf maar uitzoeken, gelukkig met de steun van een competent management. Maar de democratische controle? Moeilijk te doen, zo na de uren als veredelde hobby.

Gemeenteraadsverkiezingen gaan al lang niet meer over de gemeenteraad, maar over wie burgemeester wordt. De OCMW-raad, die valt al helemaal tussen de plooiën.

Moeten we de hand ook in eigen boezem steken? Natuurlijk. De debatten zijn verre van spits, verdrinken in details, gaan zelden over strategische lijnen. Het gemeentelijk budget is sinds de invoering van de BBC haast onleesbaar geworden. De simpelste manier om de democratische controle lam te leggen is 'information overflow'. Stuur nog een paar megabytes aan nota's door, dan zijn we heel transparant. De raadsleden verdrinken in informatie, bureaucratie modellen en theoretisch gewauwel. Lokale politiek gaat steeds minder over, wel ja, politiek. Daarnaast heb je ook nog de burgerinspraak, waartegen de gemeenteraad het ook al moet afleggen. De colleges hebben ontdekt dat de gemeenteraad gemakkelijk te omzeilen is door rechtstreeks in contact te treden met actiecomités, burgerplatforms en dergelijke. De gemeenteraad staat erbij en kijkt ernaar. Tegelijk wordt elk politiek debat gesmoord in vuistdikke bestuursakkoorden, die als onaantastbare bijbel gelden en waar te pas en te onpas naar wordt

verwezen. Ook hier geldt alleen de wet van de participatie, en elke dissidentie of dissonant in de meerderheid is een risico op machtsverlies. Dat de bestuursakkoorden van 2018 en de meerjarenplanningen van 2019 sinds een jaar compleet irrelevant zijn en achterhaald door corona, doet er zelfs niet meer toe. Ze blijven onwrikbaar van kracht, zoals de Kerk pas vier eeuwen na Copernicus officieel wou toegeven dat de aarde toch rond de zon draait en niet andersom.

Binnenkort lanceren we onze nota Burgerparticipatie. Wel in samenspraak met, maar niet vanuit het college. Rechtstreeks vanuit de gemeenteraad. In die zin is het trouwens logisch dat nauwelijks twintig gemeenten een dossier indienden bij de oproep van 2019 door de Vlaamse overheid en de VVSG. Zo'n oproep lanceren wanneer de raden net geïnstalleerd zijn, de nieuwe voorzitters hun weg aan het zoeken zijn en er nog een potje armworstelen met het college aan de gang is, is eigenlijk toegeven dat men niet echt geïnteresseerd is in ernstige voorstellen. Een zoethoudertje en een schaamlapje. Als men het ernstig meent, dan lanceert men zo'n oproep in het tweede jaar van de legislatuur, zodat de voorzitter van de gemeenteraad (in de nog overblijvende vrije tijd ergens in de nachtelijke uren) even kan nadenken en een gedegen plan uittekenen.

Beste Filip, we zijn het met je eens dat alleen een decretaal initiatief, dit keer om de gemeenteraad te versterken, aan de orde is. Dat betekent inderdaad een deftig statuut, wetende dat de populistische commentaren zullen volgen. Waarom niet met minder, maar beter omkaderde raadsleden? Met rechtstreekse aansturing van controlerende diensten door de raad, niet door het college. Met een aparte griffier, los van de algemeen directeur die ook het college dient en tegelijk 'CEO' van het ambtelijk apparaat is. Met meer mogelijkheden om als raad, los van het college, met burgers in dialoog te gaan. Met het wieden in de wildgroei van tussenstructuren. Met collegeleden die geen deel uitmaken van de raad, zoals de ministers ook geen deel meer uitmaken van het parlement.

De democratie heeft inderdaad versterking van onderuit nodig, in de verkozen organen. (Het college is dat dus niet.) We wachten dus op initiatieven uit het Vlaams Parlement. Het zijn immers de wetgevende organen die elkaar moeten versterken. Je kunt dit, in alle ernst, moeilijk verwachten van de uitvoerende macht, laat staan van de partijvoorzitters.

We zijn dus bereid om te vechten, te werken, te debatteren. Als democraten. Uit liefde en respect voor de instellingen. We zijn er ons van bewust dat er heel veel terrein te heroveren is op de participatie en de uitvoerende macht. Maar dat mag ons niet afschrikken. Onze burgers, onze kiezers, zijn onze bondgenoten in deze strijd.

Alleen met sterkere democratische organen, om te beginnen de gemeenteraad, vermijden we een opeenvolging van populistische 'sterke' mannen en vrouwen, die louter uit zijn op eigen macht en aanzien. We moeten bereid zijn om daarin te investeren, maar ook om het uit te leggen aan onze burgers.

In Gent proberen we, over de partijgrenzen en de grenzen van meerderheid en oppositie heen, het democratische debat te versterken. Naar stijl en naar inhoud. Met vallen en opstaan. Maar altijd met de focus op de versterking van de lokale, representatieve democratie.

Overigens, altijd welkom om een kijkje te nemen. Binnenkort zijn de cafés aan het stadhuis weer open.

Christophe Peeters

Christophe Peeters
Ondervoorzitter van
de Gemeenteraad en
de OCMW-raad
Stad Gent

Pascal De Decker is socioloog, ruimtelijk planner en doctor in de politieke en sociale wetenschappen. Hij is hoogleraar aan de onderzoeksgroep 'Planning for People, Urbanity and Landscape' van de faculteit architectuur van de KU-Leuven en verbonden aan de afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke planning van de UGent. Met Emma Volckaert schreef hij vorig jaar het boek *Oud, arm en huurder. Wonen en zorgperspectieven van kwetsbare stedelijke ouderen.*

Een betaalbare, aan de leeftijd aangepaste woning in een buurt met voldoende voorzieningen is voor veel arme, oude huurders in de stad een utopie. De oplossingen liggen nochtans voor de hand, zegt **Pascal De Decker**. 'Vlaanderen en de lokale besturen beschikken over voldoende hefboomen. Het grote probleem is dat wonen en zorg niet boven aan de maatschappelijke en politieke agenda staan. En dat is onbegrijpelijk, want we weten dat er een grote vergrijzingsgolf aankomt.'

'De vergrijzing aan de kust en op het platteland, en de woon- en zorgbehoeften die daarmee gepaard gaan, hebben we vroeger al onderzocht. Meestal waren dat ouderen die eigenaar waren van hun huis of appartement. Nu hebben Emma Volckaert en ik ons gericht op de oude, arme huurders in de stad. We zijn gaan luisteren naar wat ze zelf van hun woon- en zorgsituatie vinden.'

'De betaalbaarheid van huisvesting is voor die groep een groot probleem. De grote meerderheid houdt na betaling van de huur maar weinig meer over. Dat leidt soms tot echt schrijnende situaties. Opvallend is het ontbreken van perspectief. **Veel arme ouderen zitten vast, ze zien geen kans op hulp van familie, burens, de overheid.** Sociale huurders zijn wel beter af dan private. Ze betalen minder en ze hebben voorlopig nog contracten van onbepaalde duur. Je mag de woononzekerheid niet onderschatten voor private huurders met kortlopende huurcontracten. Als straks ook de sociale huisvesting met huurcontracten van negen jaar moet werken, zal dat een effect hebben op de stress bij oudere huurders. Om arme huurders tegemoet te komen zijn er drie maatregelen nodig. **Vlaanderen moet meer investeren in aangepaste sociale huurwoningen. Twee: in de private sector moeten automatisch huursubsidies worden toegekend aan arme huurders. Een derde aanbeveling is het automatisch invoeren van huurcontracten van onbepaalde duur**

vanaf het moment van pensionering van de bewoners, zowel in de sociale als de private huisvesting.'

'Naast betaalbaarheid is de onaangepastheid van veel woningen en appartementen een probleem voor oudere bewoners. Dat hadden we op het platteland en aan de kust gezien, maar een beetje verrassend is het in de stad niet veel beter. **Veel oudere huurders wonen er in een appartement met trappen en drempels, met een lift en deuren die niet breed genoeg zijn voor een rolstoel. Wonen wordt vaak prutsen. De woning remt af,** ze staat bewegen en sociale contacten in de weg en we weten allemaal hoe belangrijk bewegen is voor de fysieke en mentale gezondheid. De oplossing is nochtans eenvoudig. Leg basisvoorwaarden op aan bouwers en architecten. Als Vlaanderen wil dat mensen langer thuis blijven wonen, dan moet de woning aangepast of aanpasbaar zijn. Ook gemeenten kunnen verplichtingen opnemen in een verordening. Zo moeilijk is dat niet: het gaat over de breedte van deuren, de plaatsing van stopcontacten, de grootte van badkamer en toilet, het vermijden van drempels en trappen. Je kunt bezwaarlijk zeggen dat deze ingrepen een grote vrijheidsbeperking zijn voor wie bouwt.'

'Als je "ageing in place" wilt realiseren, is ook **de ligging van een woning belangrijk, en dat gaat dan vooral over de nabijheid van voorzieningen waar ouderen behoefte aan hebben.**

**Wanneer wonen
prutsen wordt**

STEFAN DE WICKERE

Zelfs in een stad is vreemd genoeg niet in alle wijken aan die voorwaarde voldaan. Vaak hangt dat samen met twee grote veranderingen. Enerzijds is er de migratie die in veel buurten etnische winkels, infrastructuur en activiteiten brengt waar ouderen zich niet in kunnen vinden. Anderzijds is er de gentrificatie die een nieuw, hip aanbod meebrengt dat voor arme inwoners te duur is. Ook in de stad verlangen veel ouderen naar een soort betaalbare buurtwinkel. Ze zien die winkel als een ingang naar sociale contacten, waarvan ze er maar zeer weinig hebben. Het probleem van nabijheid van voorzieningen is natuurlijk nog groter op het platteland. Het is aan alle steden en gemeenten om daar een antwoord op te vinden en dat kan alleen via de ruimtelijke ordening. Lokale besturen moeten keuzes maken. Niet alles kan overal, ze moeten een of twee kernen ontwikkelen en eventueel zelfs laten groeien. **Pas als ergens voldoende mensen wonen, ziet een bakker, slager, kruidenier mogelijkheden om er zijn boterham te verdienen.**

‘Wat in onze drie onderzoeken duidelijk naar voren komt, is dat het Vlaamse beleid van de concentrische zorgcirkels er mooi uitziet maar in de praktijk op tal van hindernissen botst. Thuis voor jezelf zorgen is niet eenvoudig als je woning niet aangepast en vaak slecht gelegen is. Een mantelzorger is er niet voor de veertig procent ouderen die alleen wonen. En is er wel een partner, dan is dat ook een oudere die zelf op elk moment kan uitvallen. Kinderen werken vaak met zijn tweeën en wonen niet in de buurt,

zij vallen ook af voor structurele zorg. Op een buurtnetwerk kunnen ouderen evenmin bouwen. Dat heeft me misschien wel het meest verast in de drie onderzoeken: **ik had de sociale cohesie hoger ingeschat, we zijn echt een zeer geïndividualiseerde samenleving.** Dan rest de professionele zorg aan huis. Dat zijn knelpuntberoepen en bovendien worden ook die mensen in het keurslijf van de economische efficiëntie geduwd. Die beroepen moeten dringend aantrekkelijker worden, ook financieel.’

‘Daarnaast moeten er andere, kleinschalige woonzorgvoorzieningen komen. Nu is de enige keuze: thuis blijven wonen of naar een woonzorgcentrum verhuizen. Daar zit niets tussenin. In het ideale scenario heb je een **aanbod aan wonen en zorg waarin ouderen kunnen doorstromen, afhankelijk van wat ze op elk moment nodig hebben. Uit al onze onderzoeken blijkt dat mensen verhuizen geen groot probleem vinden, het probleem is dat het aanbod en de omgeving niet aantrekkelijk zijn.** Kun je wonen en zorg op maat aanbieden, dan zijn mensen best wel bereid om de stap te zetten. Maar helaas zijn wonen en zorg geen issues in het maatschappelijke en politieke debat. Er is geen druk vanuit de samenleving en geen enkele politieke partij zet het thema boven aan de agenda. Alleen een handvol onderzoekers is ermee bezig. En we weten nochtans wat op ons afkomt. Straks is een derde van de bevolking ouder dan 65.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

NOG GEEN

OMBUDSDIENST

IN JOUW

GEMEENTE

OF **STAD?**

ZET JOUW
GEMEENTE OOK
OP DE LOKALE
OMBUDSDIENST-
KAART!

Team Lokale Kamer

Richt zelf je eigen ombudsdienst op óf neem contact op met de Vlaamse Ombudsman en sluit je aan.

Intussen gingen 18 lokale besturen je al voor, waaronder Kortrijk, Pelt, Boutersem, Sint-Katelijne-Waver en Halle. Ruim een half miljoen burgers worden zo al geholpen.

Nu jouw gemeente nog?

lokalekamer@vlaamseombudsdienst.be

A photograph of three business professionals in a meeting. A man with glasses is pointing at a laptop screen, a woman is looking at the screen, and another man is holding a folder. The image has a pinkish-red overlay.

SIMULEER EN VISUALISEER UW MEERJARENPLAN

Goed beleid steunt op betrouwbare data en heldere analyses. Toch is het niet altijd eenvoudig om de financiële impact van een beslissing in te schatten. Met onze expertise op maat wil Belfius u daarbij helpen. Symia is onze digitale simulator voor uw meerjarenplan waarmee u tot 7 jaar vooruit kijkt. Dat is onze manier om mee onze schouders te zetten onder de ideeën, het enthousiasme en de kennis van lokale besturen.

Wil u ontdekken hoe u de financiële gevolgen van beleidsbeslissingen op lange termijn kan simuleren? Contacteer uw relatiebeheerder.

Het nieuwe kantoor van politiezone Westkust bevindt zich midden in het centrum van Koksijde.

STEFAN DEWICKERE

Een politiekantoor, niet alleen voor politie, maar ook voor burgers en arrestanten

Het politiekantoor van politiezone Westkust is al een ruime twee jaar een architecturaal staaltje van moderne politiezorg, zowel voor de agenten zelf als voor de burgers en verdachten van misdrijven.

Jarenlang zaten de agenten van politiezone Westkust van de gemeenten Koksijde, De Panne en Nieuwpoort krap behuist. Daar kwam verandering in, toen ze een ruime twee jaar geleden konden verhuizen naar het nieuwe politiekantoor midden in het centrum van Koksijde, vlak bij het sociaal huis. Het project kostte uiteindelijk zestien miljoen euro en het werd betaald door de politiezone, Koksijde, De Panne en Nieuwpoort.

nieuwe infrastructuur

De grond is van de gemeente Koksijde die hem voor 99 jaar in opstal heeft gegeven aan politiezone Westkust.

Toen de bouw op het al jaren braakliggende terrein begon, bleek er onder de grond én boven op een Romeinse site een belangrijke Merovingische begraafplaats van de zevende en achtste eeuw te liggen. Uiteindelijk werden zeker vijftig lichamen opgegraven met munten, juwelen en andere kostbaarheden. Al deze relictten zullen na een grondig onderzoek later te bezichtigen zijn in het Abdijmuseum Ten Duinen.

Het ontwerp van het tienduizend honderd vierkante meter grote politiekantoor is van het Gentse architectenbureau Achtergael. Het gebouw is ingedeeld in een ruimte voor de burger, een voor de arrestant en een voor de politie.

Als burgers komen wij het gebouw binnen via de ingang aan de linkerkant van het gebouw op straatniveau. We melden ons aan achter het kogelvrije glas en lopen dan tot bij het onthaal.

Het personeel komt aan de rechterkant binnen. De werknemers nemen hun draagbare computer mee en kiezen waar ze willen werken. Het nieuwe politiekantoor is groot genoeg voor 300 personeelsleden. Een deskcontrol-app kan na vijftig minuten zitten het werkblad de hoogte in laten gaan, zodat je tien minuten per uur rechtop staat te werken. Naast opleidingslokalen is er een cocoonruimte en een mooie eetruimte voor de ontspanning, tenminste als corona het leven niet bepaalt. Ook de picknicktafel buiten lonkt op mooie dagen. Binnen is dit gebouw bestand tegen corona, het ventilatiesysteem zuigt doorlopend alle lucht weg en vervangt die door verse. Zonnepanelen leveren dan weer de nodige elektriciteit.

Maar het meest trots is zonechef Nico Paelinck op het RTIC (Real Time Intelligence Centre) waar uiteraard videoconferenties mogelijk zijn, maar waar agenten op een groot scherm ook in real time alle beelden kunnen

Het betonnen gebouw is functioneel, zitkussens maken het comfortabel. Alle meubelen zijn van Belgische makelij.

In de ene kelderverdieping bevinden zich de cellen voor arrestanten waar ze ook ondervraagd kunnen worden.

volgen die de drones, bodycams en helikopters uitzenden, niet alleen van de gemeenten uit de eigen politiezone maar in geval van ramp of nood ook die van de zones Polder, Riho en Vlas. Als er een kind op het strand verloren loopt, gaat dankzij deze hulpmiddelen geen kostbare tijd meer verloren, meteen vertrekken de drones op zoektocht over het strand. Bodycams zorgen dan weer voor betere bewijsvergaring, minder betwisting op de rechtbank, minder geweld op politie en ook minder uitschuivers van de politie zelf.

Verdachten worden door de politieagenten meteen tot in de kelders gereden, waar ze eerst gefouilleerd worden en waar een scan plaatsvindt van de iris. Daarna volgt het verhoor en uiteindelijk de cel. Er zijn acht individuele cellen, twee voor minderjarigen en één collectieve cel voor vijftig mensen. Ze zijn allemaal uitgerust met een camera en audio-opnameapparatuur.

In de andere ondergrondse verdieping is de parkeergarage van de politievoertuigen. De 38 plaatsen hebben allemaal een oplaadpunt voor elektrische voertuigen, want het is de ambitie van politiezone Westkust om over enkele jaren volledig elektrisch te rijden. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

In de andere kelderverdieping zijn de garages met laadpunten.

'Basisbereikbaarheid betekent dat je via een Hoppinpunt naar een hoger gelegen Hoppinpunt geraakt, en dat hoeft niet per se via De Lijn te verlopen.'

Als alles loopt zoals minister **Lydia Peeters** hoopt, kent Vlaanderen volgend jaar een ander, meer geolied openbaarvervoersysteem. Naast de spoorwegen die het gehele Belgische grondgebied bedienen, hebben we dan een Vlaams netwerk van bussen in de kernen en op de aanvullende lijnen met daarnaast vervoer op maat van de gebruiker, georganiseerd door de lokale besturen in hun vervoerregio.

Alles op wieltjes met Hoppin

De dag van het interview staan de kranten vol verhalen over mensen die geen openbaar vervoer meer zullen hebben, als de nieuwe mobiliteitsplannen van minister Peeters worden uitgevoerd. Lydia Peeters blijft er rustig onder. 'Dit is een veranderingsproces, iedereen maakt zich op zo'n moment zorgen. Er is veel over te doen, maar veertien van de vijftien vervoerregio's hebben al goedgekeurde vervoersplannen voor hun kernnet en aanvullend openbaar vervoer, de Vlaamse rand rond Brussel nog niet. Dat is een gebied met grote verschillen, met stedelijke kernen zoals Vilvoorde en perifere gebieden zoals het Pajottenland. Het meest heikele punt is er het vervoer op maat dat trouwens ook voor alle andere vervoerregio's een moeilijke kwestie is.'

Wat wordt de grootste verandering in de filosofie van het openbare vervoer?

'Op dit moment is de filosofie van basismobiliteit nog een aanbodgestuurd model met bushaltes voor iedereen. Dit dure systeem is economisch niet meer rendabel. Er rijden te veel lege bussen rond, terwijl er in de stedelijke kernen niet genoeg bussen zijn. Daarom stappen we over naar basisbereikbaarheid vanuit een vraaggestuurd model. Waar de vraag groot is, zetten we extra bussen in, en waar de vraag klein is, biedt het vervoer op maat de oplossing. Dit wil zeggen dat het net verdicht, en dat er op de lijnen die blijven meer reizigerspotentieel is. Want waar nu files staan, moeten we zoveel mogelijk mensen op het collectieve vervoer krijgen. Daar is een groei van zeven procent extra reizigers

mogelijk. Dus het vraaggestuurde model is er een in vier lagen: de trein, de bussen en trams voor de kernen en voor het aanvullende netwerk, en daarnaast het vervoer op maat.'

Hoe krijg je meer mensen op de bus?

'We moeten de mensen verleiden. Als je met de auto in de file staat terwijl het openbaar vervoer een hoge frequentie heeft en je er je mails al kunt beantwoorden, er de krant of een boek kunt lezen, dan krijgt het nemen van de bus een meerwaarde. Nu is dat nog niet zo. Zo ontlasten we nu al door de inzet van private autocars de schoolspits. Daarom moeten bussen ook vrije banen krijgen, zodat hun doorstroming vlot verloopt. Mensen moeten alle baat hebben om het openbaar vervoer te nemen in plaats van alleen in die auto te zitten. De Lijn berekent en telt nu verder uit hoe ze de plannen van de vervoerregio's kan uitrollen tegen 1 januari 2022. Eerst was er gezegd dat het nog in 2020 zou gebeuren, maar dat bleek al gauw niet haalbaar en daarom is het een jaar uitgesteld.'

Meer mensen op de bus krijgen lukt niet door alleen maar meer bussen in te leggen.

'Daarom komt er een mobiliteitscentrale onder de naam Hoppin. Dit is een website en een app waarin je als passagier ingeeft dat je van A naar B

‘Tot nu toe bepaalde De Lijn grotendeels hoe de bussen reden, je kon als gemeente klagen of zagen, maar je had weinig inspraak. Nu zal het meer van onderuit gebeuren. De vervoerregioraad geeft positief of negatief advies aan De Lijn.’

wil, en dat kan overal in Vlaanderen zijn. De app zal je de meest efficiënte route uittekenen en je de mogelijkheid geven om een ticket voor trein, bus, deelauto of -fiets te boeken én te betalen. Voor dit systeem loopt op dit moment de aanbesteding, de gunning vindt plaats in de tweede helft van maart. Er zijn nu vier bedrijven in de running. We hopen dat we in het laatste kwartaal van dit jaar al kunnen proefdraaien.’

Moet je als gebruiker dan meer voor die tickets betalen of komt er een eengemaakt systeem?

‘De tarieven van de NMBS en De Lijn liggen vast, trein- en busabonnementen blijven bestaan. De tarieven voor het vervoer op maat worden door de vervoerregioraad bepaald, zij duiden de alternatieve trajecten aan, zij zeggen wat je met tickets kunt boeken en betalen. In de app zul je ook kunnen zien welke vervoersmodus of welk traject voor jou het voordeligst is, ook per kilometer. Als een deelauto wordt aangeraden, hoef je die niet per se te gebruiken. De website SlimnaarAntwerpen.be is een voorbeeld voor onze mobiliteitscentrale.’

In het nieuwe openbaarvervoernetwerk worden overstapplaatsen cruciaal.

‘In het verknoopte netwerk komt in elke knoop

een heel herkenbare en gemakkelijke overstapplaats met de naam Hoppin. Ook tussen de Hoppinpunten zullen er gradaties zijn, je hebt er interregionale, regionale en lokale. Basisbereikbaarheid betekent dat je via een Hoppinpunt naar een hoger gelegen Hoppinpunt geraakt, en dat hoeft niet per se via De Lijn te verlopen.’

‘De hamvraag is: hoe overbrug je de eerste of laatste kilometer tussen je woning en de halte? Studiebureaus tekenen dit nu uit voor de vervoerregio's. In een landelijke omgeving kun je die laatste kilometer meestal per fiets doen. In een stedelijke omgeving zal de tram- en busfrequentie verhogen maar er zullen ook meer knooppunten zijn, je zult meer overstappen. Alles zal meer verknoopt zijn. In de periferie zijn er minder verknooppunten, maar je moet er wel naartoe geleid kunnen worden.’

‘In een lokaal Hoppinpunt kan bijvoorbeeld alleen de bus passeren, of zelfs niet, want een gemeente kan zo'n knooppunt inrichten voor vervoer op maat met flexbussen, taxi's of deelauto's of -fietsen. Die Hoppinpunten worden herkenbaar als teken van basisbereikbaarheid, samen met de app en de website komen ze uniform naar buiten, in dezelfde stijl en met dezelfde kwaliteitseisen. In Genk en Leuven hebben we ze al gelanceerd. Daar hebben die knooppunten meerdere vervoersmodi, de trein, een bus, een fietsstelplaats waar je ook fietsen kunt huren en waar er lockers zijn voor je e-bike, waar er deelauto's staan en een taxidienst is. Afhankelijk van de gradatie zijn deze vervoersmodi aanwezig, alles gebeurt op basis van de netwerk- en nabijheidslogica.’

Wie bepaalt die netwerk- en nabijheidslogica?

‘De vervoerregio met telkens twee voorzitters, een politieke en een ambtelijke van het departement Openbare Werken en Mobiliteit. Sommige ambtelijke voorzitters zitten verschillende regioraden voor, anders zijn het collega's die vaak

overleggen, zodat er geen problemen aan de grenzen van de vervoerregio's ontstaan. Het openbaar vervoer is grensoverschrijdend en die samenwerking zal zeker nog worden opgevoerd.'

'De Lijn wordt trouwens de interne exploitant, na een Europees voorziene benchmarking met een niet zo gunstig rapport heeft ze toch nog voor tien jaar een contract op zak. Tot nu toe bepaalde De Lijn grotendeels hoe de bussen reden, je kon als gemeente klagen of zagen, maar je had weinig inspraak. Nu zal het meer van onderuit gebeuren. De vervoerregio geeft positief of negatief advies aan De Lijn. De vervoerregio stippelt zelf uit hoe het aanvullende net moet zijn, liefst in consensus, anders per meerderheid. Het vervoer op maat moet op maat van de lokale besturen zijn, hiervoor sluiten ze contracten af met andere partners, denk aan taxi's maar evengoed aan deelsteps. Dit vervoer op maat kan iedereen vrij boeken, het volgt het taxidecreet maar een gemeente kan net zoals in het derde-betalerssysteem wel een vergoeding bovenop leggen.'

'In landelijk gebied is basisbereikbaarheid een moeilijker verhaal dan in Genk of Hasselt waar het openbaar vervoer zal groeien, in mijn eigen gemeente zullen ook haltes verdwijnen, maar via het vervoer op maat kunnen we er gericht voor zorgen dat mensen op hun plaats komen.'

Wie zal dat betalen?

'Het globale openbaarvervoersysteem krijgt veel middelen, met het vervoer op maat is dat minder het geval. In de regio-raden proberen ze nog eventueel middelen van het aanvullende net over te hevelen naar het vervoer op maat. Eerst moest het vervoer op maat trouwens budgetneutraal zijn, dus gelijk aan het budget van de vroegere belbus, het leerlingenvervoer van het bijzonder onderwijs en nog zo'n paar items die samen elk jaar 34 miljoen euro kregen. Tegen 2022 komt daar nog eens 18 miljoen bij. Tegen 2024 spreken we over een jaarlijks bedrag van 65 miljoen euro.'

Ook de Hoppinpunten zullen geld kosten?

'We hebben heel veel haltes, en maar twaalf procent is toegankelijk voor mensen met een visuele of mobiele beperking. Op dit vlak moeten we flink bijbenen. Er bestaan grote verschillen, soms bestaat een halte alleen uit een paal, soms zijn er verhoogde opstapplatforms. Als we nieuwe haltes maken, zullen ze voor honderd procent toegankelijk zijn. Daarvoor is het Masterplan Toegankelijkheid goedgekeurd door de Vlaamse regering. Op gewestwegen wordt ernaar gestreefd om meer dan 2000 haltes bijkomend toegankelijk aan te leggen: tweehonderd per jaar. In 2021 wordt hier 3 miljoen euro voor vrijgemaakt.'

'Maar ook de helft van de haltes aan gemeentewegen is niet goed toegankelijk. Lokale besturen willen graag Hoppinpunten. Er komt een charter, een subsidie van 5000 euro per halte om goede opstappen te realiseren en matjes voor

mensen met een visuele beperking. In die subsidie zit ook mogelijke begeleiding van INTER. Om de twee jaar houden we bovendien een wedstrijd voor de meest toegankelijke gemeente, zodat iedereen gestimuleerd wordt om hiervoor inspanningen te leveren.'

Kun je aan een Hoppinpunt ook je e-bike opladen?

'Soms wel, ook zullen er soms oplaadpalen voor auto's zijn. Maar niet overal. Het is de gemeente die het vervoer op maat ontwikkelt, wat vervolgens wordt opgenomen in de mobiliteitscentrale. Op een Hoppinpunt kunnen bij wijze van spreken vijf mensen met de fiets aankomen en er een taxi nemen naar een hoger Hoppinpunt. Terwijl in drukke kernen met een grote vraag de frequentie van de bussen verhoogt.'

Naast taxi's, flexbussen en deelsteps kijkt u voor de laatste kilometer vooral naar de fiets. Toch vinden veel mensen het in de centra niet veilig genoeg voor de fiets.

'Het Agentschap Wegen en Verkeer kreeg op zijn fietsrapport voor veiligheid en comfort maar 4,5 op 10. Dat zijn slechte punten. Als we meer mensen op de fiets willen, is infrastructuur enorm belangrijk. Daarom hebben we een groeipad opgesteld.'

'Bij aanvang van de legislatuur werd het budget voor fietsinfra met een steil groeipad verhoogd tot 300 miljoen in 2024. Nu zijn er ook de bijkomende corona-relancemiddelen vanuit Europa. De fietsboost die wij allemaal dankzij corona hebben gekregen, willen we behouden en nog aanmoedigen. Daarvoor moet de fietsinfrastructuur veel comfortabeler worden en daarom hebben we voor dit jaar 335 miljoen euro extra, en ook nog eens voor 2022 en 2023.'

'Ook voor de besteding hiervan zien we de lokale besturen als onze partners. We geven hen veel middelen om de schoolomgevingen fietsveilig te maken. Door een herinrichting van 760 schoolomgevingen in 150 gemeenten krijgen zwakke weggebruikers meer vrijheid in een straal van 100 meter rondom de school.'

'Daarnaast wordt er nu ook nog 30 miljoen euro uitgetrokken, vijftien voor de gewestwegen en vijftien voor de gemeentewegen, om de schoolroutes te verbeteren, denk aan bredere fietspaden of het verhogen van kruispunten. Voor de gewestwegen was er een bevraging tussen half december en midden februari. De besteding voor de gemeen-

tewegen is al principieel goedgekeurd en is voor advies naar de Raad van State. Met dit reglement kunnen gemeenten elk jaar subsidie aanvragen voor maximaal vijf schoolroutes à 100.000 euro, zelf leggen ze dan hetzelfde bedrag erbij.' 'Zo zullen mensen meer geneigd zijn om naar school of werk te fietsen. Uitvluchten zoals "het is te donker" of "het is niet veilig genoeg" zullen ze niet meer kunnen gebruiken, als de fietspaden vrij van de weg liggen.'

Gemeentebesturen mopperen wel eens over het tekort aan realiteitszin bij het Agentschap Wegen en Verkeer.

'Wie heeft de wijsheid in pacht? Er is veel know-how bij de gemeenten, daarom hebben we per provincie verkeersveiligheidstafels georganiseerd. Met de lokale besturen en de lokale politie zullen we ervoor zorgen dat de infrastructuur veiliger wordt. Zo gaf het Agentschap Wegen en Verkeer bijvoorbeeld doorgaans het advies om geen zebraad aan te leggen in een zone 30, maar volgens de politie is dat voor kinderen een fout signaal. Aan de school of het sportveld mogen ze dan overal oversteken, terwijl het beter is dat ze leren oversteken op het zebraad.'

'De burgemeesters, de mobiliteitsambtenaren en de lokale politie kennen de situatie. Ik heb het gehad met die dienstorders waardoor volgens het Agentschap bepaalde zaken niet kunnen, zoals punctuele verlichting.'

'We hebben nu veel middelen via de relance. Om alles goed uit te kunnen geven, leggen we ons oor te luisteren bij die verkeersveiligheidstafels. Hoe kun je de infrastructuur aanpassen om knooppunten en tracés te verbeteren? Bij een onveilige situatie zal de boodschap niet langer luiden dat er pas over vijf jaar, tegelijk met de nutswerken, een oplossing komt. In dat geval moet je quick-wins overwegen in plaats van de problemen te laten aan-

'De fietsboost die wij allemaal dankzij corona hebben gekregen, willen we behouden en nog aanmoedigen. Daarvoor moet de fietsinfrastructuur veel veiliger en comfortabeler worden en daarom hebben we voor dit jaar nog eens 335 miljoen euro extra.'

slepen. We moeten zeker af van de moordstrookjes, en als dat kan met kleine ingrepen, mogen we dat geen vijf jaar zo laten liggen. Dat kan niet. Verkeersveiligheid primeert. We moeten outputgericht werken.'

Even naar de actualiteit. Wordt er ook in openbaar vervoer voorzien naar de vaccinatiecentra?

'Eigenlijk gaan we ervan uit dat mensen zich zelfstandig met de fiets of de auto naar het vaccinatiecentrum verplaatsen of het al bestaande openbaar vervoer gebruiken. Maar waar dat niet kan, hebben we per eerstelijnsgezondheidszone 10.000 euro per maand gereserveerd, zodat de minst mobiele thuis opgehaald kunnen worden. De gemeenten brengen de vragen in kaart, ook voor een omleiding van een bus of voor een bijkomende halte op minder dan 500 meter van het vaccinatiecentrum, of een shuttle richting station of halte.'

Wanneer is de minister tevreden?

'Als alles eind dit jaar perfect op wieltjes loopt. Volgend jaar wordt heel spannend. Ik hoop dat er niet te veel klachten zullen zijn, maar elk veranderingsproces roept veel vragen op. Het is logisch dat mensen zich zorgen maken als er geen bus meer door hun straat rijdt.'

'Sommigen zeggen me dat januari '22 veel te snel is, dat het niet haalbaar is. Maar als de mobiliteitscentrale in de tweede helft van maart wordt gegund, krijgen ze alle data en hebben ze nog een half jaar de tijd om die gegevens te verwerken, zodat we in oktober of ten laatste in november kunnen beginnen met proefdraaien.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Uw inspecteur, altijd beschikbaar voor u

Ethias, verzekeraar nr. 1 van openbare diensten in België

Al 100 jaar vertrouwt u dagelijks op de expertise van de Ethias-inspecteurs. Beschikbaar, bekwaam en **altijd dichtbij**: ze zijn de geknipte gesprekspartner voor al uw vragen over verzekeringen. Geen wonder dat **96% van onze klanten tevreden is** over hun relatie met Ethias!

De Ethias-inspecteur: de raadgever die u het leven makkelijk maakt.

Ontdek ons complete aanbod producten en diensten op www.ethias.be/publieke-sector

ethias
glimlach verzekerd

Bos uitbreiden doe je niet alleen

4000 hectare extra bos tegen 2024. Dat is de doelstelling van het nieuwe, ambitieuze bosuitbreidingsplan van de Vlaamse overheid. Hiervoor kunnen lokale overheden rekenen op een gamma aan ondersteuningsmaatregelen, want bos uitbreiden doe je niet alleen. Dat weten ze in Lille en Halle maar al te goed.

De bosalliantie - een samenwerkingsverband tussen de verschillende regionale en Vlaamse overheden, de bosgroepen en de belangrijkste natuurorganisaties - werd opgericht om alle initiatiefnemers te ondersteunen in hun werkzaamheden voor meer bos. Zo begeleiden ze steden en gemeenten praktisch bij de zoektocht naar het juiste plantgoed tot en met nieuwe subsidies voor de aankoop van gronden.

Een groene gemeente is een kwaliteitsgarantie

De gemeente Lille staat al jaar en dag bekend als een groene en een landelijke gemeente. Om dit duurzame karakter te versterken heeft het bestuur verschillende bebossingsprojecten op de planning staan. 'Zo'n 14 procent van de oppervlakte in Lille bestaat uit bossen en bomen,' vertelt burgemeester Marleen Peeters. 'In totaal vormen deze gebieden, die eigendom zijn van zowel de gemeente als private eigenaars, zo'n 850 hectare bos. Hoewel er dus al een pak groen aanwezig is, zijn we altijd op zoek naar manieren om de natuur nog uit te breiden.'

De gemeente Lille vindt het belangrijk zorg te dragen voor de natuurgebieden en te blijven inzetten op bosuitbreiding. 'Daarom hebben we, in samenspraak met de boswachter, het

FSC-certificaat binnengehaald,' zegt burgemeester Peeters. 'Daarmee leggen we onszelf strenge criteria op en proberen we de natuur in Lille zo goed mogelijk te bewaren. We willen een plek zijn waar mensen, zowel van binnen als van buiten de gemeente, van de natuur genieten.'

Volgens Marleen Peeters bereik je met bosuitbreiding meerdere doelstellingen. 'Omdat het geboortebos in Lille al bijna vol staat, hebben we een nieuwe zone uitgekozen aan de rand van Gierle, waar ook chirolokalen aanwezig zijn. We zullen er, naast een geboorte-

Een groene omgeving die zich dicht bij huis bevindt, is vandaag dan ook belangrijker dan ooit. 'Hoewel we altijd al trots geweest zijn op de natuur in Lille, merken we dat dit nog belangrijker geworden is door het coronavirus,' zegt burgemeester Marleen Peeters. 'Een groene gemeente is een soort van kwaliteitslabel geworden. Inwoners hoeven zich niet ver te verplaatsen om in de natuur te vertoeven. Ze ontdekken veel nieuwe dingen in hun eigen gemeente en beseffen dat er ook dicht bij huis iets te beleven valt - een pluszijde van de coronacrisis.'

Marleen Peeters:

'Het hoeft niet altijd groots te zijn. Je kunt beter een klein stukje dan geen stukje bebossen. Elke boom telt!'

bos, ook een speelbos aanplanten, zodat de leden van de Chiro kunnen ravotten in de natuur. Daarnaast leggen we ook een kleine wildernis aan. Dat is een stukje groen dat zich dicht bij de dorpskern bevindt. Zo kunnen minder mobiele inwoners, zoals senioren, altijd rekenen op een groene omgeving die bereikbaar is.'

De sleutel tot succes bij bosuitbreiding is intensief samenwerken en op zoek gaan naar een evenwicht tussen verschillende domeinen. 'Goede samenwerking is belangrijk, zowel met de andere overheden als bijvoorbeeld met de boswachter, die dag in dag uit met de bossen bezig is. Daarnaast vinden we het belangrijk om de relatie tussen

natuur en landbouw niet te verstoren. Het evenwicht moet bewaard worden en ook daarbij zijn overleg en afspraken essentieel.'

Tot besluit zegt Marleen Peeters: 'Het hoeft niet altijd groots te zijn. Veel gemeenten denken dat ze meteen een groot, nieuw bos moeten aanleggen. Daar komt veel bij kijken. Het is niet altijd mogelijk zoiets te realiseren. Je kunt beter een klein stukje dan geen stukje bebossen. Elke boom telt.'

Bosuitbreiding vergt samenwerking en vertrouwen

Wie aan Halle denkt, denkt aan het Hallerbos, een gebied van ruim 500 hectare waar de paarse hyacinten elk voorjaar in bloei staan. De stad is uiteraard trots op deze populaire bestemming, maar heeft ook verschillende plannen om het groen tot bij de stadskern te brengen. Samenwerking, vertrouwen en draagvlak staan daarbij centraal.

Behalve met het Hallerbos is de stad Halle volgens schepen van Openbaar Groen Bram Vandenbroecke ook nog met een heel aantal andere bebossingsprojecten bezig. 'Zo willen we met het "plan boomarter" kleinere bossen rond het Hallerbos met elkaar verbinden, zodat de boomarter, die daar normaal zijn habitat heeft, zijn weg weer vindt. Daarnaast zijn we massaal bezig met het vergroenen van de begraafplaatsen. Zo telt de centrale begraafplaats Halle intussen al 107 extra bomen. We maken ook volop werk van de oproep van BOS+ om een heldenbos aan te planten om de helden van corona te eren. We stellen een stuk grond beschikbaar en werken samen met het Agentschap Natuur en Bos om dit te realiseren.'

'De stad doet dit natuurlijk niet alleen,' zegt Bram Vandenbroecke. 'We werken nauw samen met vier vaste partners: Natuurpunt, het Agentschap Natuur en

JULIE DECOYPER

Subsidieer de bossen in 3 vragen

1 Welke subsidies kan ik als lokale overheid aanvragen?

Vlaamse lokale overheden en provinciebesturen kunnen twee soorten subsidies aanvragen om extra gronden aan te kopen voor bebossing: de subsidie 'aankoop van gronden door lokale besturen' en de subsidie 'aankoop gronden voor bebossing'.

De subsidie 'aankoop van gronden door lokale besturen' bedraagt 75% van het aankoopbedrag, inclusief alle aankoopkosten, met een plafond van 5 euro/m².

De subsidie 'aankoop gronden voor bebossing' is een eenmalige projectsubsidie. De tussenkomst bedraagt 60% van het aankoopbedrag, inclusief alle kosten, met een maximale subsidie van 3,5 euro/m².

Meer informatie over de voorwaarden en de digitale aanvraag van de subsidie? Surf naar www.bosteller.be/subsidies of download de brochure op www.natuurenbos.be/aankoop-bebossing-lokalebesturen.

2 Hoeveel bedragen de subsidies voor bebossing?

De tussenkomst is afhankelijk van het aantal vierkante meters bos en de ligging van de gronden. Op www.bosteller.be/subsidies staat een simulator om het bedrag te berekenen.

3 Kunnen inwoners ook subsidies aanvragen om extra bos aan te planten?

Inwoners die graag een stukje grond zouden kopen om te bebossen of al in het bezit zijn van een perceel, kunnen ook een financieel duwtje in de rug krijgen. Zij kunnen, net zoals lokale overheden, de subsidie 'aankoop gronden voor bebossing' aanvragen. Daarnaast is er de subsidie 'bebossing' voor mensen die al eigenaar zijn van een stuk grond. Deze subsidie bedraagt 2,5 euro/m² voor aanplant en 1,96 euro/m² voor natuurlijke verjonging.

Bos, het Regionaal Landschap Zennevallei en de Natuurgidsen. Dit samenwerkingsverband heeft de voorbije jaren enorm veel opgeleverd.' Ook voor milieuableid Stijn Garain is deze samenwerking heel belangrijk. 'Het verhaal van bosuitbreiding is er eentje van erkenning en vertrouwen.

Stijn Garain:

'Veel mensen snakken naar groen dicht bij huis zodat ze zich niet ver hoeven te verplaatsen om te gaan wandelen. Groen is geen luxe meer. Het is een noodzaak geworden.'

We kennen onze partners intussen zeer goed. We trekken onze laarzen aan om samen te gaan kijken op het terrein, we nemen het voor elkaar op in moeilijke omstandigheden en we halen alles uit de kast om bosuitbreiding te realiseren. Dat betekent niet dat het altijd rozengeur en maneschijn is. We verschillen wel eens van mening, maar we hebben vertrouwen in elkaar en we erkennen elkaars rol en specialisatie. We raden andere gemeenten zeker aan om op zoek te gaan naar partners, of het nu gaat om vzw's, overheden of buurgemeenten. Gebruik je netwerk, zo kun je verschillende

stappen in één keer zetten.'

De kracht van draagvlak is niet te onderschatten bij bosuitbreiding. Schepen Bram Vandenbroecke vertelt dat ze er in Halle alle moeite voor doen. 'We betrekken mensen bij boomplantacties, zoeken inwoners die groen voor hun deur willen realiseren en proberen

het belang van bossen en bomen te benadrukken. Mensen kijken soms naar een stad en zien alleen een volgebouwde omgeving, maar niets is minder waar. We willen groen in de stadskern en in de straten laten primeren. Zo bieden we bijvoorbeeld een subsidie voor iedereen die een klimplant tegen de gevel zet.'

Volgens milieuableid Stijn Garain is het constant een afweging tussen ecologie en recreatie. 'Er moet niet alleen méér groen zijn, het groen moet ook iets betekenen voor de mensen. Het is niet altijd makkelijk om een evenwicht te vinden tussen groen en

toegankelijkheid, maar het is wel een manier om het draagvlak bij de bevolking te vergroten, bijvoorbeeld door speelbossen aan te planten.'

Het belang van een groene omgeving anno 2021 – daar is iedereen het over eens. 'Het parkje om de hoek is zo belangrijk als we onze omgeving leefbaar willen houden,' zegt Stijn Garain. 'Veel mensen snakken naar groen dicht bij huis, zodat ze zich niet ver hoeven te verplaatsen om te gaan wandelen. Groen is geen luxe meer. Het is een noodzaak geworden.'

Schepen Bram Vandenbroecke is ervan overtuigd dat groen gelukkig maakt, en gezond. 'We hopen andere gemeenten dan ook te inspireren met onze acties. Je kunt beginnen bij de kleine dingen, zoals het in kaart brengen van de beschikbare gronden. Daarna is het een kwestie van de juiste partners te selecteren en samen aan de slag te gaan. Zo kan een klein stukje groen uitgroeien tot een mooi verhaal.' ■

TANNE SOMERS IS MEDEWERKER VAN THE MIDDLE MEN

Heb je zelf bosuitbreidingsplannen of zit je met vragen over een bebosstraject in je gemeente? Neem dan zeker contact op met de bosalliantie via meerbos@vlaanderen.be.

Meer bos in je buurt

Over deze nieuwe subsidiëring voor meer bossen kom je alles te weten op de dinsdagnamiddagen van de VVSG-Ronde van Vlaanderen.

vvsg.be/opleidingen

mei-juni 2021
#VVSGronde

Persoonlijke begeleiding maakt het verschil

Ook om vochtproblemen te weren

Vijftien procent van de Vlaamse woningen kampt met vocht- en schimmelproblemen door slechte isolatie, een kapotte dakgoot of hoge energiefacturen die mensen aanzetten om verluchtingsgaten dicht te plakken. Vocht laat zichtbare sporen op muren na, maar ook op de gezondheid van de bewoners. Mensen in maatschappelijk kwetsbare situaties worden vaker getroffen door dit sluipend gif. Individuele begeleiding samen met sensibiliserende middelen zoals een vocht- en temperatuurmeter, kunnen het tij keren.

Ventileren en verluchten kan de binnenlucht in huis aanzienlijk verbeteren, ongeacht de oorzaak van de vochtproblemen. Natuurlijk moeten de structurele oorzaken weggevoerd worden, maar dat hebben huur-

ders vaak niet zelf in de hand. Vochtproducerende activiteiten kunnen in kwalitatief slechte woningen beter beperkt worden. En het raam moet extra open. Een relatief simpele boodschap, maar hoe zorg je ervoor dat bewoners

ze ook echt ter harte nemen? Hoe geef je de effectiefst mogelijke informatie aan maatschappelijk kwetsbare mensen zonder te stigmatiseren? Als wijkconsulente bij de sociale huisvestingsmaatschappij De Ideale Wo-

ning werkt Saar De Wulf aan collectieve problemen in wijken. Onder andere vocht en schimmel in huizen. 'We kregen veel meldingen, maar de oorzaken bleven onduidelijk. Volgens onze technici lag het niet aan de huizen, maar aan het gedrag van de bewoners. En de bewoners zeiden het tegenovergestelde. Het probleem bleef hangen.' Via de vzw Samenlevingsopbouw hoorde Saar De Wulf over de woonmeter. Dit handige toestel meet en toont hoe warm en hoe vochtig het in een woning is,

gewoon maar woonmeters uitdelen aan mensen is niet genoeg. De woonmeter sensibiliseert, maar er moet ook een actie op volgen. De ervaring leert dat begeleiding daarom essentieel is.

Geen flyers of affiches, maar maatwerk
'We plaatsten de woonmeter in vijftig huizen met vochtproblemen en gingen er telkens langs om uitleg en ook verluchtingstips te geven.' Die individuele begeleiding was volgens Saar De Wulf echt nodig. 'Flyers of affiches

verantwoordelijke op de dienst wijk- en bewonerszaken bij Nieuw Dak is die bewustwording belangrijk om tot gedragsverandering te komen.

Klare taal

De woonmeter zelf spreekt klare taal, wat eventuele taalbarrières wegwerkt. De vier vuistregels staan er in eenvoudige pictogrammen op. 'Zo kunnen ook anderstaligen ermee aan de slag,' zegt Saar De Wulf. 'Meestal laten we de woonmeter twee maanden in de huizen staan, want dat is genoeg om bewoners bewust te maken. Ze leren zo wanneer ze het raam moeten openzetten.' Dit loste sommige problemen op, tenzij er echt structurele gebreken aan de woning waren. 'Je kunt zoveel inzetten op gedragsverandering als je wilt, als het gebouw zelf niet oké is, zal het binnenklimaat nooit optimaal zijn. Dan blijven de problemen. Een aantal van onze huurhuizen zijn verouderd, niet goed geïsoleerd. Die moeten we op termijn renoveren.'

Stap voor stap

Nieuw Dak ijvert voor een goede thuis en onderstreept het gemeenschappelijk belang daarvan. 'We willen huurders niet met het belerende vingertje overtuigen dat ze hun gedrag moeten veranderen,' zegt Raf van Gompel. 'We profileren ons niet als huisbaas,

Vocht laat zichtbare sporen op muren na, maar ook op de gezondheid van de bewoners.

ideaal om bewoners te sensibiliseren. 'Met zo'n woonmeter zien bewoners wanneer de lucht in huis te vochtig is, ongeacht de oorzaak. Ze kunnen dan meteen ingrijpen en extra verluchten.' Ook de sociale woonmaatschappij Nieuw Dak ziet er de voordelen van in. 'Het is een handig toestelletje om mensen op een simpele manier hun gedrag duidelijk te maken. Ze zien meteen of ze goed bezig zijn,' zegt Johan Hilven, verhuisbegeleider. 'We hebben zelf een woonmeter op kantoor geplaatst en zetten nu sneller een raam open als we zien dat de lucht te vochtig is.' Maar

verspreiden zou niet genoeg zijn. Als je met bewoners spreekt, zie je meteen of ze begrijpen wat ze met de woonmeter moeten doen. We gaven hen een schriftje om de meetresultaten elke dag te noteren.' Vaak weten mensen niet goed bij welke activiteiten vocht vrijkomt. 'Ze weten niet hoeveel vocht er in de lucht komt terwijl ze slapen, wanneer ze de was drogen. Ze beseffen niet altijd dat verluchten nodig is,' zegt Johan Hilven. 'Maar met een woonmeter zien ze zwart op wit dat de luchtvochtigheid piekt als ze de was drogen.' Voor Raf van Gompel, team-

Ook aan de slag?

- > Investeer in individuele begeleiding, die is nodig en betaalt zich op termijn dubbel en dik terug.
- > Presenteer praktijkvoorbeelden om het traject te kaderen. Mensen houden van verhalen.
- > Ga zelf met je collega's thuis aan de slag met een vochtmeter. Ga na wat het effect is.
- > Organiseer vorming over ventileren en verluchten, het belang van de kwaliteit van de woning en de link met gezondheid. Het Logo kan je hierbij helpen.
- > Respecteer de woonsituatie van de mensen. Heb oog en oor voor hún verhaal. Laat vooroordelen achterwege.
- > Vertrek vanuit het leven van de mensen, maak het herkenbaar.
- > Hou het laagdrempelig. Werk met cartoons, kalenders, video's...
- > Installeer tijdelijk woonmeters. Wat nieuw is prikkelt en zal de ogen openen.

we benadrukken dat we hen willen ondersteunen in het bouwen aan een gezonde thuis.' Daarvoor werkt Nieuw Dak stap voor stap. Raf van Gompel: 'Eerst geven we onze huurders gewoon informatie. We willen de verantwoordelijkheid niet uit hun handen nemen, we willen dat zij die zelf nemen. We geven pas tips, als dat nodig blijkt. We kunnen alleen extra uitleg geven, als we gaan luisteren naar de zorgen van de mensen tijdens de begeleiding. Daarom is het directe contact met de mensen zo belangrijk. Daarnaast tonen we dat ook wij inspanningen doen: de afgelopen jaren hebben we sterk geïnvesteerd in de kwaliteit van de woningen. Nu zijn we op een punt gekomen dat we ervoor kunnen zorgen dat de huizen technisch in orde zijn voor we ze te huur stellen.'

Kleine kosten, grote winst

Een vocht- en temperatuurmeter zoals de woonmeter is een goedkoop toestelletje, de individuele begeleiding vraagt tijd en dus budget. Maar dat betaalt zich snel terug. Saar De Wulf kreeg een goede relatie met de huurders. 'Je zet je in voor hun gezondheid. Je ontlast de technische dienst en je empowert ook de huurder. Deze

problemen samen aan te pakken. Het versterkt het vertrouwen tussen de bewoner en de huurbegeleider.' Tot nog toe installeerden Saar De Wulf en haar team alleen woonmeters in huizen waarvan de bewoners vochtproblemen signaleerden. 'Maar hopelijk kunnen we ooit preventief werken. Nu

concentreren we ons in onze huurbegeleiding sterk op het oplossen van die schimmel- en vochtproblemen, maar we zouden de nadruk wat meer op gezondheid mogen leggen. Het ene hangt samen met het andere.'

De gemeente Zelzate werkt ook aan sensibilisering in verband met een gezond binnenmilieu, in samenwerking met Samenlevingsopbouw. Door middel van een woonenquête bij elke buurtbewoner worden de problemen in kaart gebracht. Om mensen bewust te maken van de acties die ze zelf kun-

nen ondernemen, wordt een huisje op een centraal plein ingericht. Daarnaast is er een demo-woning ingericht in een buurthuis. Deze kan gebruikt worden voor individuele (en dus coronaveilige) sensibilisering. Op basis van de resultaten in de vragenlijst en de interesse kan beslist worden een woonmeter mee te geven aan buurtbewoners. Verdere begeleiding blijft dan belangrijk. Ook al is de luchtvochtig-

heid een vrij grove indicator voor ongezondheid, het is een sterk instrument om te sensibiliseren.

Daarnaast is het voor de gemeente Zelzate belangrijk om ook structurele problemen in woningen goed op te volgen. Daarom werkt Zelzate de uitrol van de woonmeter in goed overleg met de sociale huurmaatschappij uit. ■

GORIK ZELDERLOO IS VVSG-PROJECTMEDEWERKER PREVENTIE GEZONDHEIDSONGELIJKHEID. DEZE TEKST KWAM TOT STAND IN SAMENWERKING MET HET VLAAMS INSTITUUT GEZOND LEVEN.

Woonmeters uitdelen is niet genoeg. De woonmeter sensibiliseert, maar er moet ook een actie op volgen. De ervaring leert dat begeleiding essentieel is.

STEFANDEWICKERE

Plukken in het groen van Oostende

De 270 leden van de Biopluktuin komen per fiets of te voet zelf hun groenten, bloemen en fruit oogsten. Om de ongekende of vergeten gewassen te bereiden, kunnen ze kookworkshops volgen.

Zes jaar geleden keurden de Verenigde Naties de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling goed. Zeventien wereldwijde doelstellingen maken van de aarde een duurzame wereld, een schone planeet met gelijke kansen voor iedereen, waar de economie verantwoord gebruik maakt van natuurlijke en menselijke hulpbronnen. Ook de stad Oostende schaaft zich achter deze definitie van duurzaamheid en toont met de inrichting van het landbouwpark de Tuinen hoe vanuit een domein als groenvoorziening ook ruim bijgedragen kan worden aan thema's als duurzame voeding, tewerkstelling, waterbeheer, energieproductie, educatie en welzijn.

De zee en het groen: met het Groene Lint biedt de stad Oostende het beste van twee werelden. In de 35 kilometer lange, verrassende buitenrand van de stad heeft Oostende de laatste jaren fors geïnvesteerd in de aanleg van nieuwe, 21ste-eeuwse parken. Hoe deze moderne groene ruimtes kunnen bijdragen tot een duurzame stad, zien we in de Tuinen van Stene. Dit landbouwpark ligt in een historisch polderlandschap, aansluitend op het mooie dorpje Stene. De stad heeft er 16 hectare in eigendom en besloot daar een duurzame invulling aan te geven. Het uiteindelijke inrichtingsplan kwam tot stand in overleg met experts, betrokkenen en omwonenden. In dit park is het nu heerlijk wandelen en fietsen, maar je kunt er evengoed biogroenten plukken en schapen zien grazen. De groenten worden gekweekt in de Biopluktuin van de stedelijke vzw Buitengoed. Zo'n 270 leden kunnen met hun jaarabonnement zelf hun groenten komen oogsten. Die lokale kweek heeft tal van voordelen: je leert nieuwe groenten kennen, je haalt ze kraakvers met de fiets of te voet op, er komt geen plastic verpakking aan te pas en je gaat gezonder eten. De beweging en de gezonde buitenlucht krijg je er gratis bij. Het veld verwelkomt een mix aan mensen en nodigt uit tot interessante ontmoetingen en pluktuinbabbels. Bovendien werkt de Biopluktuin samen met de sociale kruidenier Antenne, die kookworkshops met de bioproducten organiseert en voedselpakketten met verse groenten en fruit samenstelt.

STEFANDEWICKERE

STEFANDEWICKERE

STEFANDEWICKERE

Deze innovatieve interpretatie van een ‘park’ creëert ook werkgelegenheid. Voor nieuwe boeren, maar evengoed via sociale tewerkstelling en begeleidingstrajecten.

Het blijft trouwens niet bij groenteboeren. In 2020 begon er een proefproject voor ecologische sierbloemen via een zelfoogststelsel. Voor de toekomst zijn er plannen voor een fruit- of bessenpluktuin en op de testakkers lopen experimenten met nieuwe teelten zoals eiwitrijke gewassen of vergeten graansoorten. Ook laten een drietal boeren hun schapen grazen op de weilanden. De weiden worden, net als de rest van het gebied, op een extensieve manier en zonder pesticiden beheerd. Alle landbouwgerelateerde aspecten worden momenteel verder uitgewerkt dankzij het Europese Horizon 2020-project FoodSHIFT waarvan de stad Oostende deel uitmaakt. Dit project wil nieuwe activiteiten en samenwerkingsverbanden opzetten, zodat het gebied nog relevanter wordt voor de hele stad. Enkele horecazaken nemen nu al groenten af, maar ook voor vlees, granen, bloemen, fruit en kruiden groeien ideeën.

Het Oostendse Sint-Andreasinstituut kijkt uit op de Tuinen. Het is niet enkel hun favoriete sportplek voor de lessen lichamelijke opvoeding, ze maken ook gebruik van de buitenklas, komen rondneuzen in de pluktuin en ontdekken het boerenleven. Ook voor andere scholen wordt een educatief aanbod uitgewerkt.

Dankzij het interreg-2-Zeeën-project SCAPE (Shaping Climate Change Adaptive Places) speelt de inrichting een rol voor het lokale waterbeheer. Door water te bufferen in de Tuinen vermindert de kans op wateroverlast in het dorp Stene en in de bebouwde omgeving, terwijl het water gebruikt kan worden voor de landbouwactiviteiten. De stad neemt extra maatregelen om te zorgen voor goede waterkwaliteit, door bijvoorbeeld aandacht te hebben voor het zoutgehalte en de aanwezigheid van toxische algen in de zomer. SCAPE bekijkt ook het aspect van hernieuwbare energie in het gebied. Zo kunnen kleinschalige windmolens water overpompen en energie leveren voor de landbouw.

Veel Oostendenaars hebben het landbouwpark pas ontdekt tijdens hun dicht-bij-huis corona-uitstapen. Bij één bezoek zal het zeker niet blijven. ■

KATHY BELPAEME IS PROJECTCOÖRDINATOR FOODSHIFT 2030 BIJ DE STAD OOSTENDE

Contactpersoon: kathy.belpaeme@oostende.be
<https://www.oostende.be/food-shift-2030>
<http://scape.oostende.be/>

Wijk-werken geeft kansen aan werkzoekenden én aan de samenleving

Fietsen maken, de administratie in orde brengen, voor- en naschoolse kinderopvang of het uitvoeren van klusjes, wijk-werkers hebben er ervaring in of leren het onder begeleiding. Gebruikers, onder meer lokale besturen, bieden deze werkzoekenden ontwikkelingskansen terwijl ze zelf hulp krijgen bij activiteiten die binnen het normale economische circuit moeilijk zijn in te vullen of waarbij een extra hand zeer welkom is, vooral in tijden van corona.

Birgit W. zorgde tien jaar voltijds voor haar zieke echtgenoot die aan multiple sclerose leed. Toen hij overleed, was ze tien jaar lang weg geweest van de arbeidsmarkt en geraakte ze nergens meer aan de slag in de boekhouding of de administratie. 'Ik vond geen werk. Vorige zomer stelde mijn VDAB-begeleidster voor om me aan te bieden bij de gemeente Begijnendijk, ik kon er op de personeelsdienst beginnen om er een aantal administratieve personeelszaken in orde te brengen.'

Willy Plas ging op zijn zestiende in een meubelfabriek aan de slag. 'Het was echt zwaar werk, maar niemand leek mijn inspanningen te waarderen. Meer en meer voelde ik me een machine. Ik kreeg rugklachten. Na een tijd was ik te ziek om te werken. Een jaar lang zat ik op ziekenkas, toen kon ik als PWA'er starten bij de gemeente Liedekerke. Ik moest maar maximaal 45 uur per maand werken, dat werkritme kon ik wel aan.'

Birgit en Willy zijn twee van de 6757 wijk-werkers die in december 2020 in Vlaanderen actief waren. Ze presteerden in 2020 gemiddeld 127.119 uur per maand, een stuk lager dan de voorgaande jaren toen het maandelijks gemiddelde boven de 170.000 uren lag. Dit lag uiteraard aan corona. 19.271 gebruikers doen een beroep op deze wijk-werkers, dat zijn vooral natuurlijke personen, maar ook 59 procent van de gemeenten en 25 procent van de OCMW's zetten wijk-werkers in.

Het wijk-werken heeft sinds 1 januari 2018 de plaats ingenomen van het vroegere PWA-stelsel. Net zoals PWA is het wijk-werken een activeringsmaatregel om werkzoekenden die niet gemakkelijk aan de slag geraken toch de nodige attitudes en competenties bij te brengen,

zodat ze zich klaar kunnen stomen voor het normale economische circuit of een volgende stap in het traject naar werk. Wijk-werken wordt georganiseerd in een gebied van minstens 60.000 inwoners. Om de organisatie van dit alles in goede banen te leiden beslisten veel lokale besturen om een organisator wijk-werken in te schakelen. Zo zijn er in Vlaanderen 37 organisatoren actief.

Een match Op Wielekes

Met een abonnement *Op Wielekes* kunnen ouders uit de Voorkampen bij het opgroeien van hun kinderen telkens een goede én goedkope kinderfiets op maat inwisselen. Deze fietsen worden nagekeken, opgeknapt en zo nodig hersteld door wijk-werkers die hierbij begeleid en opgeleid worden door vrijwillige gediplomeerde fietsherstellers.

De wijk-werkers hebben ook rechtstreeks contact met een fietsenhandelaar die alle fietsen nakijkt voordat ze worden uitgeleend. Het zou mooi zijn als een van de wijk-werkers zou doorstromen naar deze handelaar. Dit is een ideaal voorbeeld van wijk-werk: tijdens het werk aan de fietsen verbeteren de wijk-werkers hun competen-

Op Wielekes is een mooi voorbeeld van wijk-werk: tijdens het werk aan de fietsen verbeteren de wijk-werkers hun competenties zoals technisch inzicht, materiaalkennis en sociale vaardigheden.

In de Voorkepen kunnen kinderen bij het opgroeien telkens een kinderfiets op maat inruilen bij Op Wielekes.

ties zoals technisch inzicht, materiaalkennis en sociale vaardigheden, waardoor ze sterker staan in hun zoektocht naar werk en een stap dichterbij een succesvolle doorstroming.

In de projectvereniging Leie en Schelde maken de gemeenten zelf gebruik van wijk-werkers. Zo kiezen de scholen in Deinze voor het middagtoezicht, het toezicht in de kantine en de opvang na de schooluren voor wijk-werkers. Ook in de kinderopvang en het seniorenrestaurant kunnen ze aan de slag, net zoals in Oproep 17, een project waarbij senioren die behoefte hebben aan meer sociaal contact opgebeld kunnen worden. 'Een warme boodschap die zeker in deze donkere coronatijden gesmaakt wordt,' zegt schepen Sociale Zaken Conny De Spiegelaere. Ook in Nazareth werken wijk-werkers mee aan de opvang in scholen. De gemeente zet ook nieuwe projecten op. 'We willen een minibus die personen met mobiliteitsproblemen kan helpen op hun bestemming te geraken. Ook ons Rap op Stap-kantoor, waar we onder het motto vakantie voor iedereen mensen begeleiden bij het vinden van een fijne en betaalbare vakantie, zal mee door wijk-werkers bemand worden. We wachten dan ook vol spanning tot we met deze projecten postcorona aan de slag kunnen gaan,' zegt schepen Annemie De Gussem. Ook nu al is Nazareth creatief met opdrachten. 'Om ervoor te zorgen dat elke wijk-werker mondklappers heeft, vroeg ons bestuur een afwijking op de activiteiten zodat wijk-werkers mondklappers konden naaien.'

Ook tijdens corona

Al konden de wijk-werkers tijdens de coronapandemie veel minder uren presteren dan normaal, toch droegen zij hun steentje bij. In Turnhout verzorgden ze iedere zaterdag en zondag het onthaal in het triagecentrum om de patiënten door te verwijzen naar de juiste wachtpost of om samen met de patiënt een afspraak te maken. Wijk-werkers hielpen ook bij de naleving van de coronamaatregelen zoals het dragen van een mondklapper. In verschillende gemeenten hebben wijk-werkers de wekelijkse markt in goede banen geleid. In Begijnendijk stonden ze aan de in- en uitgang van de markt waar ze

Warm activeringsbeleid

In de regio Deinze-Merelbeke kwamen mandatarissen, ambtenaren en deskundigen van de VDAB in 2018 tot een samenwerking van tien gemeenten in de projectvereniging Leie en Schelde: Deinze, Destelbergen, De Pinte, Gavere, Melle, Merelbeke, Nazareth, Nevele, Sint-Martens-Latem en Zulte. Na de goedkeuring van de ontwerpstatuten en een terugvorderbaar startkapitaal van een halve euro per inwoner werd de waarde van de wijk-werkcheque vastgelegd op 7,45 euro.

Voor Annemie De Gussem, schepen in Nazareth, erkent dit nieuwe wijk-werken eindelijk dat er altijd mensen zullen zijn met een grote afstand tot de reguliere werkvloer. Conny De Spiegelaere, schepen in Deinze, noemt het een groot voordeel dat werkzoekenden en leefloongerechtigden nu een zeer beperkt aantal uren kunnen presteren in een laagdrempelige omgeving. 'Voor veel van deze mensen is deeltijds en/of voltijds werk niet onmiddellijk haalbaar en zo verwerven ze toch stap voor stap bijkomende competenties en arbeidsattitudes. Wijk-werken maakt het activeringsproces haalbaar en zorgt ervoor dat de wijk-werkers zich opnieuw nuttig voelen in de samenleving.' Daarom is volgens Annemie De Gussem één jaar in de praktijk meestal te kort. 'Met de coronaregelgeving is een langer traject mogelijk. We kunnen nu nog geen conclusies trekken, maar voor sommige wijk-werkers lijkt dit echt een voordeel. Zo hebben ze meer ruimte om uren op te bouwen. Daarnaast willen we een warm activeringsbeleid voeren. Omdat de cliënten meestal een kwetsbaar profiel hebben, is ook andere hulp nodig maar die was meestal onzeker. Daarom zitten in ons samenwerkingsverband ook initiatieven zoals TWE-begeleiding, Sociale Economie en ESF-projecten voor moeilijk te bereiken doelgroepen.'

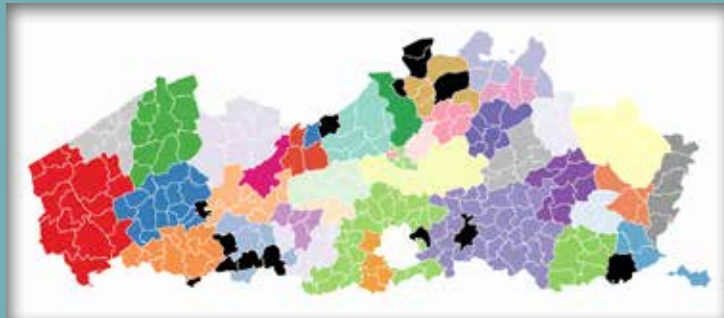
Niet alleen het aanbod van de plaatsen maar ook de nazorg is een bezorgdheid van Conny De Spiegelaere. 'Oog hebben voor de nazorg en een degelijke begeleiding op de werkvloer is van zeer groot belang voor duurzame tewerkstelling. We moeten ook blijven inzetten op arbeidsmarktgericht opleiden, met aandacht voor de digitale skills van de werkzoekenden. Hiermee wil de projectvereniging extra bezig zijn tijdens de opleidingen.' Ook Annemie de Gussem vindt zulke opleidingen broodnodig. 'We zien meer wijk-werkers uitstromen met een oneindig recht. Het traject wordt meer en meer aangezien als een opstap naar volwaardig werk. Maar deze wijk-werkers hebben toch dikwijls nog begeleiding nodig, bovendien vormt de taal soms een barrière. Geschikte werkplaatsen vinden voor mensen met een kwetsbaar profiel en hen tegelijk genoeg opleiden en begeleiden om ze op weg te zetten naar werk blijft hoe dan ook een uitdaging.' Voor Conny De Spiegelaere vormt sterke samenwerking tussen lokale besturen en de VDAB de basis om dit te bewerkstelligen. 'Zij zijn de partner in het begeleiden van de wijk-werkers.'

Wat is wijk-werken?

Wijk-werken is een activeringsmaatregel gericht op werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het wijk-werken werd in 2018 in het leven geroepen als opvolger van het PWA-systeem.

Het doel van het wijk-werken is om de werkzoekende via een aanbod aan activiteiten de nodige attitudes en competenties bij te brengen zodat de werkzoekende klaar is voor het normaal economisch circuit of een volgende stap in het traject naar werk. Verschillende types van gebruikers kunnen een beroep doen op een wijk-werker en deze werkzoekende inschakelen binnen een aantal activiteiten. Zo helpt de wijk-werker een gebruiker verder en bouwt hij tegelijk ook aan zijn eigen traject door de ervaringen die hij opdoet én de kansen die hij krijgt. De gebruiker zelf biedt werkzoekenden ontwikkelingskansen en krijgt hulp bij activiteiten die binnen het normaal economisch circuit moeilijk in te vullen zijn of waarbij een extra handje hulp zeer welkom is.

Ook als lokaal bestuur kun je een beroep doen op een wijk-werker voor de uitvoer van bepaalde taken. Meer informatie vind je op de website van VDAB: <https://www.vdab.be/wijk-werken> of bij de organisator van jouw regio.

Het kaartje is zo opgebouwd dat je de naam en e-mail van de organisator te zien krijgt als je klikt op een gebied op het kaartje.

Het waren Wijk-werkers die de stoffen mondkmaskers hebben gemaakt voor het AZ in Turnhout.

jetons uitdeelden zodat ze konden nagaan of er niet te veel mensen op de markt waren. Ze keken ook toe op het naleven van de maatregelen zoals het dragen van een mondkmasker of het ontsmetten van de handen. Ze hielden ook de sanitaire blokken voor de marktkramers aangenaam en hygiënisch.

De handen regelmatig wassen en ontsmetten, de lokalen ventileren en ontsmetten, veel gebruikte voorwerpen schoonmaken en ontsmetten, het is overall een dagelijkse realiteit geworden waarvoor op veel plaatsen wijk-werkers ingeschakeld worden. Valerie uit Oostende doet dit alles in het Onze-Lieve-Vrouwcollege. Zij maakt onder meer het opvanglokaal schoon en ontsmet alle deurklinken en de schoolpoort.

In het begin van de coronacrisis maakten wijk-werkers uit Beerse, Oud-Turnhout, Turnhout en Vosselaar in samenwerking met A-kwadraat en vrijwilligers van VINAC mondkmaskers voor het AZ in Turnhout. A-kwadraat leverde het materiaal, de vrijwilligers van VINAC verdeelden de pakketten onder de wijk-werkers die op hun beurt met de handleiding 1800 mondkmaskers naaiden.

Daarnaast zorgden wijk-werkers ervoor dat in de winkelstraten de regels werden nageleefd, verdeelden ze de nodige informatie over corona, gingen ze helpen in de woonzorgcentra, of boden ze hulp aan bij het boodschappen doen of in de land- en tuinbouw.

Tijdens de vaccinatiecampagne kunnen ze administratief een helpende hand bieden bij het telefoneren, informeren en verwerken van documenten, maar ook bij het ontsmetten van ruimten, het verhuizen van materiaal en het wegwijzen maken van mensen. Ze kunnen zich ook inzetten op het parkeerterrein of als taxichauffeur.

Werken aan de toekomst

Willy Plas staat in Liedekerke ondertussen bekend als klusjesman, al doet hij geen tuinonderhoud zoals veel andere wijk-werkers. 'Dat werk is te zwaar voor mijn rug. Maar ik ben heel handig en goed in schilderen, behangen, laminaat leggen en spullen herstellen.' Hij voelt zich al lang niet meer die machine in de fabriek die voor bazen werkt. 'Vandaag krijg ik veel appreciatie van de mensen voor wie ik werk. Hierdoor doe ik mijn werk heel graag. Wat een verschil met die laatste jaren in de fabriek toen ik echt met tegenzin naar het werk ging. Naast de fijne contacten met de klanten zie ik nog een pluspunt aan het wijk-werken: het is werk met veel afwisseling. Voor mij is dat heel veel waard.'

Birgit W. kan in de gemeentelijke administratie van Begijnendijk bewijzen dat ze nog een goede aanwinst was op de arbeidsmarkt. 'Dat kan ik nu ook aantonen op mijn cv en met deze goede, nieuwe referenties. Ik heb er ook hard voor gewerkt. Ik ging ook in de bibliotheek helpen en toen er een vervangingscontract was, konden ze me daar goed gebruiken.' Nu loopt dit contract ten einde, voor Birgit was dit een zeer fijne opstap voor haar toekomst op de arbeidsmarkt. 'Ik heb zeer goede referenties die van pas zullen komen bij de volgende sollicitatieronde. Een streepje voor hebben op de

Valerie ontsmet dagelijks de schoolpoort van het Onze-Lieve-Vrouwcollege in Oostende.

PERSPECTIEF

rest is altijd handig. Natuurlijk moet je er wel voor werken en jezelf bewijzen. Je krijgt niets zomaar.' ■

ANN JUGHMANS IS VVSG-STAFMEDEWERKER WERK EN SOCIALE ECONOMIE EN TINE KELCHTERMANS IS TEAMLEIDER WIJK-WERKEN BIJ IGO DIV. MET DE MEDEWERKING VAN IGO DIV, HAVILAND, PERSPECTIEF, WIJK-WERKEN LEIE EN SCHELDE, SELAB EN TEAM WIJK-WERKEN STADSREGIO TURNHOUT

miko

HET BESTE VACCIN
TEGEN SAAIE
KOFFIEPAUZES!

www.mikocoffee.com
info@mikocoffee.com
☎ 0800/44 0 88

UW PARTNER IN KOFFIESYSTEMEN VOOR KANTOOR

Buitenslapen in de kinderopvang

BELENE POUWELS

Kinderen die buitenslapen. In Scandinavische landen is het al lang ingebed in het dagelijkse leven. Door de vele positieve ervaringen wordt buitenslapen nu ook steeds meer toegepast in andere landen binnen en buiten Europa. Ook in België waar de vraag van de ouders en kinderopvanglocaties blijft toenemen.

‘Sinds 2012 laten we kinderen overdag buitenslapen. Je ziet hoe ze ervan genieten, vooral als ze in de schaduw van de wilgenhut slapen, daar zijn de kinderen echt volledig ontspannen,’ zegt Matilde De Luca, kinderbegeleidster van kinderdagverblijf Het Nachtegaaltje dat valt onder de dienst Kinderopvang van de stad Gent. Ondertussen zijn er bij die dienst verschillende kinderopvanglocaties waar kinderen buitenslapen, omdat ze duurzaamheid en groene elementen expliciet opnemen in hun pedagogische visie en dagelijkse praktijk. De verantwoordelijken van deze kinderopvanglocaties komen op regelmatige basis samen om te onderzoeken hoe kinderen het buiten zijn ervaren en beleven. In buitenspeelbeleid kan het buitenslapen een mooie plek innemen. Het kan een pluspunt zijn om na het buiten spelen even buiten te slapen en nog wat te genieten van wat de natuur ons biedt. Het kan een eerste kennismaking zijn met de natuur: genieten van een dutje in de buitenlucht als eerste stap om later de natuur volop te gaan onderzoeken.

‘We zien de buitenruimte echt als een uitbreiding van de binnenruimte, zowel voor het spelen en het eten als voor het slapen,’ zegt Matilde De Luca nog. ‘Ons motto luidt dat al wat je binnen kunt doen, ook buiten kan.’

Bij de Dienst Kinderopvang Stad Gent kwamen er meer en meer vragen van kinderopvanglocaties waar kinderen

al buitenslapen en van geïnteresseerde kinderopvanglocaties die het systeem wilden invoeren maar niet wisten hoe ze eraan moesten beginnen. Daarnaast kwamen er vragen van ouders om hun kinderen de kans te geven buiten te slapen, maar er waren ook vragen over de luchtkwaliteit bij het buitenslapen in stedelijke context. Om een antwoord

veilig buitenslapen. Hoe kunnen de kinderopvanglocaties dit stap per stap organiseren en hierin groeien op maat van de eigen instelling?

‘Wij zijn stapsgewijs met de kinderen en het team begonnen, zodat iedereen kon wennen aan het buitenslapen,’ zegt Kelly Willems, verantwoordelijke van kinderdagverblijf ‘t Kwakkeltje van het

Matilde De Luca:

‘We zien de buitenruimte echt als een uitbreiding van de binnenruimte. Ons motto luidt dat al wat je binnen kunt doen, ook buiten kan.’

op al deze vragen te geven startte de Dienst Kinderopvang Stad Gent in 2018 met het project buitenslapen.

Cahier Buitenslapen in de kinderopvang

Het eindresultaat van dit project is het cahier *Buitenslapen in de kinderopvang*. Het wil tegemoetkomen aan de vragen en behoeften van kinderopvanglocaties in Vlaanderen die een visie over buitenslapen willen ontwikkelen. Die visie moet uiteraard aandacht hebben voor alle kinderen, alle gezinnen en de context waarin wordt gewerkt. Aan de hand van het Cahier kunnen kinderopvanglocaties in gesprek gaan met ouders, het team, buurtbewoners, de school en andere betrokkenen. Ook ondersteunt het de eerste stappen naar

OCMW in Lebbeke dat vorige zomer startte met het systeem. ‘Op het einde van de zomer hebben de kinderbegeleiders hun ervaringen besproken. Die vielen zeer positief uit. Alle kinderbegeleiders zijn mee in het verhaal en willen dit graag voortzetten. De volgende stap is om een plan van aanpak uit te schrijven en dit voorjaar het project verder uit te rollen.’

Marijke Prieels, verantwoordelijke van kinderdagverblijf De Bubbels, van Dienst Kinderopvang Stad Gent, neemt de ouders mee in de visie van de kinderopvanglocatie aan de hand van een visieboom. ‘Onze ouders krijgen uitgebreide informatie, we luisteren naar hun vragen en twijfels. Nadien volgt een rondleiding met aandacht

Kinderen genieten van het buitenslapen, ze zijn veel meer ontspannen.

EVELYNE PAUWELS

voor het buitenslapen. Tijdens het wemoment houden we de ouders telkens op de hoogte. Ze krijgen een toestemmingsformulier mee. Kinderen mogen enkel buitenslapen, als dit document ondertekend is. Alle beslissingen in verband met buitenslapen van de kinderen nemen we in overleg met de ouders. We stellen altijd het welbevinden van de kinderen voorop.

Onderzoek Universiteit Gent

De impact van de omgeving bij het buitenslapen van kinderen is nog maar weinig onderzocht. Het is interessant om de luchtkwaliteit te onderzoeken, omdat luchtverontreinigende stoffen op korte of lange termijn gezondheidsproblemen kunnen veroorzaken. Bovendien zijn kinderen hier vatbaarder voor ten gevolge van hun hogere ademhalingsfrequentie en onrijp ademhalingsstelsel. Kinderen ontwikkelen en groeien nog, zowel fysiek als mentaal. In steden wordt de

kwaliteit van de buitenlucht beïnvloed door de lokale uitstoot van het verkeer, industrie en huishoudelijke verwarming. De vraag is of kinderen bij het buitenslapen aan hogere concentraties vervuilende stoffen in de lucht worden blootgesteld dan binnen. Professor Christophe Walgraeve van de EnVOC-onderzoeksgroep van de Universiteit Gent heeft zowel de binnen- als de buitenluchtkwaliteit in een aantal kinderopvanglocaties in Gent chemisch gekarakteriseerd. Hiermee wilde hij nagaan welke vervuilende stoffen karakteristiek zijn voor de binnen- en buitenlucht, of er een effect is van de verschillende gebruikte buitenbedden, of er seizoenschommelingen merkbaar zijn in de concentraties vervuilende stoffen en of er merkbare verschillen zijn tussen de locaties. Uit de resultaten van de twee meetcampagnes in en rond twaalf kinderopvanglocaties in Gent blijkt dat er geen tegenaanwijzingen zijn voor buitenslapen wat betreft de luchtkwa-

liteit in Gent. Ook de kwaliteit van de binnenlucht is goed. De verschillen tussen kinderopvanglocaties onderling en tussen seizoenen zijn minimaal. Op geen enkele kinderopvanglocatie zijn overschrijdingen van de huidige Vlaamse normen op het vlak van buiten- en binnenluchtkwaliteit vastgesteld. Op basis van de positieve resultaten van dit onderzoek werkt de Gentse dienst Kinderopvang verder aan het buitenslapen. Hij hoopt er ook andere kinderopvangaanbieders, steden en gemeenten mee te inspireren. In Gent houdt de dienst Kinderopvang bij nieuwbouw- en renovatieprojecten nu al rekening met de mogelijkheid tot buitenslapen. In afstemming met de experts en alle betrokkenen bekijken ze er de intelligente inplanting van de gebouwen. ■

EVELYNE PAUWELS IS PEDAGOGISCH BEGELEIDER VAN DE DIENST KINDEROPVANG VAN DE STAD GENT

Buitenslapen in de kinderopvang

Dit Cahier Kinderopvang ontstond uit de samenwerking van verschillende diensten van de stad Gent, met als trekker de Dienst Kinderopvang Stad Gent. Binnen het project buitenslapen van Dienst Kinderopvang Stad Gent bracht Universiteit Gent (Prof. dr. ir. Christophe Walgraeve, Onderzoeksgroep EnVOC, Faculteit Bio-Ingenieurswetenschappen) de luchtkwaliteit in een stedelijke context in kaart.

www.politeia.be

WIE

Naomie Maene

WAT

Coördinator
Kinderopvang stad
Oostende

HOE

Naomi ziet vanuit haar coördinatierol toe op de werking van de vijf stedelijke kinderdagverblijven voor kinderen tot drie jaar en de dienst onthaalouders. Ze tracht het reilen en zeilen op de verschillende locaties zoveel mogelijk te stroomlijnen, maar ziet er ook steeds op toe dat deze hun eigenheid kunnen bewaren.

HOELANG

Naomi bekleedt deze functie sinds september 2019.

Zoals iedereen bij de lokale besturen hebben de medewerkers van de diensten kinderopvang in de coronavuurlinie gestaan. Het afgelopen jaar kregen ze de vraag om op rustige ogenblikken taken op te nemen die buiten hun expertise vallen, een warme sfeer te combineren met voldoende aandacht voor de preventieregels en bovenal om de tevredenheid van ouders en kinderen voorop te zetten in tijden van continue verandering. 'Never a dull moment', klinkt het bij **Naomi Maene** die coördineert en aanstuurt bij de stad Oostende.

Nu en dan kom je iemand tegen die al op jonge leeftijd wist welk carrièrepad hij of zij later zou bewandelen, maar veel vaker is het een samenspel van kansen en toevalligheden. Dat was ook het geval bij Naomi, die afstudeerde als pedagoge aan de Katholieke Universiteit van Leuven en dan aan de slag ging bij Fedasil. 'In het kader van een project binnen mijn functie kwam ik in januari 2017 terecht bij de stad Oostende. Later begon ik ook mijn ogen open te houden voor vacatures, omdat ik me stilaan wou vastbijten in een nieuwe uitdaging. Ik zag de vacature voor coördinator kinderopvang en besloot mijn kans te wagen. Ik had buiten mijn studies geen directe link met kinderopvang, maar ik had ondertus-

sen al ontdekt dat ik vlot on the job kan leren en ik was ook bereid me te verdiepen in alle facetten van leidinggeven en kinderopvang, via enkele VVSG-cursussen of via zelfstudie,' legt Naomi uit. Als coördinator is ze een belangrijke schakelfiguur tussen de vijf stedelijke kinderdagverblijven en de dienst onthaalouders, maar ook binnen de bredere structuur van de stad Oostende, met onder andere de bevoegde schepen, het loket kinderopvang, de pedagogische coach, de brugfiguur en de administratief deskundige. Ook binnen de directie zorg zijn er visies en verwachtingen, die Naomi mee tracht te vertalen in de dagelijkse werking van de kinderdagverblijven die onder haar bevoegdheid vallen.

STEFAN DE WICKERE

De afstand met de kinderbegeleiders door COVID-19 valt zwaar

Haar takenpakket bij de stad is erg divers en varieert ook van dag tot dag. Het regelen van de verschillende personeelszaken en het bijhorende personeelsbeleid vormt een belangrijk onderdeel, maar wanneer er bepaalde problemen zijn of vragen van ouders komen die extra aandacht vereisen – een coronabesmetting, de plotse uitval van een collega of een voorval met een van de kinderen – staat ze ook steeds paraat om mee naar oplossingen te zoeken. ‘De afgelopen maanden kroop er natuurlijk veel tijd in het inbedden van de verschillende richtlijnen in verband met het naarstige coronavirus en in het coronaproof maken van de kinderopvang in samenwerking met de dienst preventie en bescherming op het werk, maar nu kan ik me ook weer wat meer richten op andere luiken zoals de kwaliteitsagenda’s of de pedagogische studiedagen die we jaarlijks organiseren. Daarnaast probeer ik tussen de stortvloed aan mails, meetings met de coördinatriceel en voorbereidingen bij de collegestukken in mijn agenda ook tijd vrij te maken voor strategie en langetermijnvisie. Dat blijkt vaak ook nodig, want de hectiek van de dag zou anders

al snel alle aandacht opeisen.’ Enkele strategische dossiers waar Naomi mee haar schouders onder zet, zijn de evolutie naar een eengemaakt loket waar ouders zowel de stedelijke als privé-opvanginitiatieven kunnen aantreffen en het herdefiniëren van enkele ondersteunende functies, zodat medewerkers goed en wel weten wat concreet van hen verwacht wordt. Het eengemaakte loket moet het gebruiksgemak voor ouders verhogen, maar de ontwikkeling ervan zal wel een paar jaar in beslag nemen. ‘Zoiets mag je niet overhaasten, het moet in overleg met de sector en de loketmedewerkers gebeuren. Alleen zo kom je tot heldere afspraken en tot een systeem dat werkt,’ aldus Naomi. Normaal komt Naomi niet zo vaak in contact met de ouders en kinderen, de kinderdagverblijven zijn zelf immers het eerste aanspreekpunt, maar voordat de pandemie haar invloed deed gelden, ging Naomi op regelmatige basis op locatie om de vinger aan de pols te houden en te zien welke vragen of behoeften er leven bij de medewerkers onder haar vleugels. Nu werkt ze hoofdzakelijk van thuis uit, aangezien niet-essentiële bezoeken meer risico’s dan baten inhouden op dit moment. ‘Ik heb het daar wel moeilijk mee gehad, met die afstand die je opbouwt door te telewerken, terwijl de kinderbegeleiders dag in, dag uit op het terrein staan. Ik heb dan ook gezocht naar andere manieren om hun te laten zien dat ik er nog steeds voor hen ben, zelfs nu ze me even niet in levenden lijve zien. Zo probeer ik via telefoontjes en virtuele meetings contact te houden met de locaties

en leidinggevend en ze een hart onder de riem te steken.’ Een schouderklop of luisterend oor was ook meer dan welkom, gezien de wispelturigheid van de afgelopen periode voor vele lokale kinderdagverblijven: ‘Toen de bezetting in maart en april afnam ten gevolge van de coronarichtlijnen, werden de kinderbegeleiders ingezet bij de collega’s van de bijzondere jeugdzorg, buitenschoolse kinderopvang, woonzorgcentra of om mondkapjes te stikken en de stromen in winkelstraten in goede banen te leiden.’ Ook op zulke momenten probeerde Naomi de nodige waardering en ondersteuning te leveren om deze plotse ommezwaai te doen slagen.

De overstap naar een leidinggevende functie was in het begin misschien even wennen voor Naomi, maar ondertussen voelt het comfortabel en vertrouwd. Ze beseft volop dat de beslissingen die ze neemt en de medewerkers die ze besluit aan te werven een belangrijke impact hebben, maar geniet ook van de mogelijkheden die ze heeft om de kennis en expertise in haar team naar boven te brengen. ‘Het is natuurlijk niet altijd even eenvoudig. Ik ben van nature een twijfelaar en ik heb mezelf dan ook moeten uitdagen om duidelijke en heldere beslissingen te nemen, ook wanneer de beschikbare informatie onvolledig is. Die zoektocht naar mijn concrete stijl en aanpak als leidinggevende is nog volop bezig, maar ik denk dat ik goed op weg ben.’ ■

TOMAS COPPENS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN

maart

ONLINE 1 maart

Efficiënt taalbeleid in het lokale bestuur

Taalbeleid is een belangrijke hefboom voor inclusief personeelsbeleid, want je werkt er drempels voor anderstalige medewerkers mee weg en je stimuleert het Nederlands spreken op het werk.
vvsg.be/opleidingen

ONLINE 2 maart

De kwaliteit van ondergrondse inzameling bewaken

ONLINE 8 en 10 maart

Goede praktijken voor herbruikbare bekertjes

ONLINE 16 maart

De burger motiveren om beter te sorteren

Lerend netwerk afvalbeleid

Lokale besturen spelen een belangrijke rol in de omschakeling naar een circulaire economie. Eén maatregel om dit te bereiken is de vermindering van het restafval. Hoe haal je deze doelstellingen? Welke praktijken werken? Tegen welke moeilijkheden loop je aan? Om een antwoord te vinden organiseert de VVSG lerende netwerken afvalbeleid, met veel kennisdeling en uitwisseling.
vvsg.be/opleidingen

ONLINE 3 en 10 maart

ONLINE 22 en 29 maart

ONLINE 21 en 28 april

Leidinggeven voor ploegbazen

Als leidinggevende een ploeg aansturen is een hele uitdaging. Elke medewerker is verschillend, met eigen sterktes en werkpunten, behoeften en persoonlijkheid. In deze opleiding leren ploegbazen hoe ze van hun medewerkers een gemotiveerd team kunnen maken.
vvsg.be/opleidingen

ONLINE 4 en 9 maart

ONLINE 25 mei en 1 juni

Hallo, is dit discriminatie? e-Div-tool

Unia ontwikkelde een instrument om aan de slag te gaan met de antidiscriminatie wetgeving.
vvsg.be/opleidingen

ONLINE provincie Antwerpen: 4 maart

ONLINE Limburg en Vlaams-Brabant: 16 maart

ONLINE Oost- en West-Vlaanderen: 18 maart

Provinciale webinars lokaal mondiaal beleid

De coronacrisis maakt elke dag duidelijk hoe belangrijk solidariteit en samenwerking zijn, zowel lokaal als internationaal. De wereld staat niet stil en dus ook het werk van mondiale ambtenaren niet. Hoog tijd dus om collega's uit je regio nog eens digitaal te treffen. Dat kan op deze drie provinciale interactieve webinars die VVSG-Internationaal organiseert samen met 11.11.11 en de provincies.
vvsg.be/opleidingen

ONLINE 5 maart

ONLINE 27 april

Verhoog je veerkracht en voorkom burn-out

In deze interactieve vorming met herkenbare praktijkvoorbeelden leer je hoe je meer veerkracht en weerbaarheid kunt ontwikkelen om minder kans te lopen op burn-out. Deze opleiding is aangepast aan het omgaan met de coronacrisis.
vvsg.be/opleidingen

ONLINE start 11 maart

ONLINE start 1 april

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, want door hun vele functies zijn ze interessante leer-werkplekken voor jongeren. Deze opleiding biedt inzicht in je coachende rol als mentor. Het versterkt je in de competenties die nodig zijn voor goede begeleiding zoals communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren.
vvsg.be/opleidingen

ONLINE 11 maart

Right to Challenge: inspiratie uit onderzoek en praktijk

Right to Challenge is het uitdaagrecht van inwoners om bestaande taken van het lokale bestuur over te nemen. We bekijken voorbeelden uit het buitenland en laten onderzoekers die vertalen naar de Vlaamse lokale context.
vvsg.be/opleidingen
Neem een kijkje bij het Labo lokale burgerparticipatie.

ONLINE start 16 maart

Gent start 26 april

Mentoropleiding technisch uitvoerende beroepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, want door hun vele functies zijn ze interessante leer-werkplekken voor jongeren. Deze opleiding biedt inzicht in je coachende rol als mentor. Het versterkt je in de competenties nodig voor goede begeleiding zoals communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren.
vvsg.be/opleidingen

VVSG Ronde van Vlaanderen

PROVINCIAAL EN ONLINE

Elke week strijken we neer in een andere provincie. Op maandagavond trappen we de week af met een digitale openingsessie vanuit een gaststad of -gemeente gevolgd door debatgroepen. Dinsdag en donderdag staan een hele dag relevante digitale kennissessies op het programma. Zo komen mobiliteit, cybermaturiteit, de bouwshift, klimaat, onthaalbeleid en activering maar ook kinderopvang en het vrijetijdsbeleid na corona aan bod. Hét moment om te netwerken met andere leden, partners en de VVSG houden we op woensdagavond.

De inschrijvingen starten half maart 2021 op vvsg.be.

mei-juni 2021

#VVSGronde

Op zoek...

naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsg.be/vacatures.

ONLINE 23 maart

Statuut lokale mandataris

Een opleiding die een up-to-date inzicht levert in het statuut van de uitvoerende mandatarissen, de raadsleden en de leden van het Bijzonder Comité Sociale Dienst. Voor personeelsdiensten die vragen krijgen omtrent het statuut van de mandataris en voor andere geïnteresseerden zoals mandatarissen zelf. Er is voldoende tijd voor vragen, zodat je je kennis bijstaaft en antwoord krijgt op specifieke vragen.

vvsg.be/opleidingen

ONLINE 25 maart en 1 april

Telewerken en leidinggeven vanop afstand

De nieuwe manier van werken is voor alle leden van het team een hele uitdaging, maar toch vooral voor de leidinggevendenden. Want hoe maak je goede werking mogelijk, als iedereen tijd- en plaatsafhankelijk werkt? In deze opleiding ligt de nadruk op communicatie en kennisuitwisseling, gecombineerd met het ontwikkelen van een helder inzicht in de potentiële persoonlijke evolutie van de deelnemers.

vvsg.be/opleidingen

ONLINE 30 maart

Herkennen van signalen van stress en burn-out voor leidinggevendenden

Ter preventie van stress en burn-out bij medewerkers is een leidinggevendende een niet te onderschatten buffer en energiegever voor het team, vooral in een crisisperiode. In deze opleiding leer je stresssignalen tijdig opmerken en ingrijpen bij klachten.

vvsg.be/opleidingen

ONLINE 30 maart

Dynamisering lokale mondiale adviesraden

De coronacrisis maakt elke dag duidelijk hoe belangrijk internationale samenwerking en internationale solidariteit is. Het lokale mondiale beleid is belangrijker dan ooit, net zoals de inzet en het engagement van de vrijwilligers en inwoners. Maar veel lokale adviesraden botsen op hun grenzen. Kunnen we ook burgerparticipatie en internationale samenwerking op een meer hedendaagse manier organiseren? Kunnen mensen zich ook tijdelijk engageren?

vvsg.be/opleidingen

03-03-2021

GEMEENTE OLEN

Diensthoofd onthaal, burgerzaken en administratie

STAD AALST

Projectleider mobiliteit

GEMEENTE TEMSE

Clusterverantwoordelijke Mens

05-03-2021

GEMEENTE NIEL

Deskundige communicatie

IVAGO

Steward

GEMEENTE MALDEGEM

Diensthoofd openbaar domein

07-03-2021

STAD ROESELARE

- Projectmedewerker bedrijfsleven

- Publiekswerker drugs en veiligheid

GEMEENTE RIEMST

Milieueambtenaar

08-03-2021

STAD GENT

Zakelijk coördinator HR, FM, financiën

GEMEENTE BOUTERSEM

Omgevingsambtenaar

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

Ingenieur technieken bij de dienst

Patrimonium

09-03-2021

CEVI NV

Dossierbeheerder/productbeheerder dienst personeelsbeheer, lonen en HRM

10-03-2021

STAD AALST

ICT-medewerker

CEVI NV

Productbeheerder GIS

STAD MECHELEN

Projectcoördinator stadsontwikkeling

11-03-2021

GEMEENTE HAALTERN

Participatie- en integratieambtenaar

GEMEENTE OLEN

Medewerker aankoop en overheidsopdrachten

14-03-2021

WVI

Intergemeentelijk omgevingsambtenaar

21-03-2021

STAD ROESELARE

Data engineer

OVSG

Algemeen directeur

26-03-2021

GEMEENTE LILLE

Beleidscoördinator groen

INLEVERING

PERSENEELSADVERTENTIES

Lokaal 4 (aprilnummer) - 22/03

Lokaal 5 (meinummer) - 19/04

Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal** en onze **online media**

INFORMATIE

vacatures@vvsg.be

Het laatste taboe

In de nota waarin Bart Somers zijn schimmige ambities voor de regiovorming bekend maakte, repte hij met geen woord over de vervoerregio's, waar zijn collega Lydia Peeters het in deze Lokaal uitvoerig over heeft (zie p. 39). Somers zoekt referentieregio's als regionaal kader voor afstemming van samenwerkingsverbanden en die zoektocht leidt tot politieke spanning. Ondertussen werkt zijn Vlaamse overheid in vijftien vervoerregio's aan regionale mobiliteitsplannen. Die afbakening is zonder al te veel gedoe tot stand gekomen en via mobiliteit raken we alle kwesties van het bovenlokale omgevingsbeleid: verdichting en wonen, recreatie, bosuitbreiding, blauw-groene netwerken, inplanting van voorzieningen, verbindende infrastructuur... Mobiliteit en ruimtelijke ordening hangen samen: mocht die koppeling in de vervoerregio's nu nog lukken, dan zouden we in Vlaanderen grote stappen zetten en zou de regiovorming echt poten en oren krijgen. Over dat gebrek aan koppeling heb ik mij vorige maand danig opgewonden.

In die vervoerregio's is ondertussen wel een samenspel gegroeid tussen gedreven Vlaamse ambtenaren van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken en groepen van lokale besturen, over de grenzen van steden en kleinere gemeenten heen. In veertien regio's ligt een goedgekeurde hertekening van het openbaar vervoer op tafel en lijkt de invulling van het vervoer op maat tot innovatieve zoektochten te leiden. De Vlaamse referentieregio's waren dus al actief toen Somers zijn queeste startte. Het illustreert alweer (zie ook de Regioscreening van 2011) de onmacht van de bevoegdheid over binnenlands bestuur. Via de beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid wordt het binnenlands bestuur echt hertekend, zonder betrokkenheid van de minister voor Binnenlands Bestuur.

'Hoe krijgen we de mensen in het openbaar vervoer,' vraagt minister Peeters zich vervolgens toch wat weifelend af. Even (een beetje) terzijde: veel vroeger hadden we de Buurtspoorwegen, met tramlijnen tot in de kleinste dorpen. Proef vooral dat warme woord in die nu wel zeer onverwachte combinatie: Buurtspoorwegen. Van voordeur naar tramdeur.

Met vervoerregio's en hertekende lijnen alleen krijgen we niet meer mensen op de bus. Ik kom al eens in kringen van burgemeesters en maak er een sport van om, na de zoveelste discussie over het openbaar vervoer, de eenvoudige vraag te stellen: 'Wie van jullie heeft ooit al eens de bus genomen?' Dat is meestal genoeg voor een disruptief groepsmoment: geen enkele burgemeester dus, tenzij bij de feestelijke opening van een nieuwe lijn. Hun onwennig zitgedrag op de bus zegt dan genoeg. In

eerste klasse met de trein naar Brussel en de metro in Brussel: dat lukt al een beetje. Burgemeesters op de (elektrische) fiets: het is ook al geen uitzondering meer. Maar zag u al veel foto's van gekostumeerde burgemeesters tijdens hun dagelijkse busrit? Aan mijn Universiteit kwamen professoren nog tot in de jaren 1970 met hun auto aangereden, waarna een per definitie vrouwelijke secretaresse hun aktetas uit de koffer kwam halen. Die heerlijke tijden mocht ik niet meemaken, maar ik ondervond wel dat collega's vreemd opkeken toen ik vertelde dat ik vaak de bus van en naar het station in Kortrijk nam. Je zag ze worstelen met het statusprobleem: een prof op de bus, nou, het moest ook weer niet te gek worden. De bus: dat is voor scholieren die 's morgens met hun lief opstappen en 's avonds met een ander uitstappen, met achterlating van een aangebroken zakje chips op de zetel. De bus: dat is voor oudjes die met hun boodschappentrolley naar de markt sukelen en eindeloos lang uitstappen. De bus: dat is voor arme mensen die zich geen auto kunnen veroorloven of van een ander land komen (met een bootje). Maar de bus is niet voor de middenklasse, voor mensen met een diploma, voor mensen met twee auto's op de oprit van het perfect geïsoleerde huis op een perfect onverantwoorde ligging. De bus is belangrijk voor anderen en om erover te praten, niet om zelf te gebruiken.

Daarmee komen we bij het laatste taboe in Vlaanderen. Over de seksuele geaardheid is binnen het keuzepalet van LGTBQIA+ al veel openlijk bespreekbaar, maar vragen stellen over het vervoersgedrag van de betere klassen is taboe. Veel mensen hebben altijd allerlei excuses klaar en worden snel kwaad als je ze durft vragen waarom ze zo vaak de auto gebruiken, terwijl het vaak gewoon retorisch verpakt routinegedrag en handig verborgen luiheid is. De uitvluchten zijn vlot mobiliseerbaar om voor zichzelf te verantwoorden waarom ze zo vaak de auto in vluchten.

Als alle leden van de vervoerraden die het busvervoer in de vijftien vervoerregio's uitgetekend hebben, het nu zelf zouden gebruiken en daarvan foto's op de sociale media plaatsen, dan zouden ze niet alleen de structuur van het Vlaamse vervoersnet maar vooral de Vlaamse verplaatsingscultuur hertekenen. *Leading by Example*. Eens kijken hoe lang het zou duren voor de aankondigingsborden aan de haltes wel zouden werken, voor alle bussen wel op tijd zouden zijn, wel in eigen busbanen zouden rijden en wel over wifi zouden beschikken. ■

FILIP DE RYNCK IS COLUMNIST VAN LOKAAL

burgemeester Triljoen

NIX

Internet of Things. Hier smelten ze er al voor.

Het constant optimaliseren van de industriële processen is een must bij een wereldwijde chocoladefabrikant. Internet of Things opnemen in de productieketens helpt de productiviteit te verhogen dankzij realtime monitoring en voorspellend onderhoud van de machines.

En als uw bedrijf de smaak van meer efficiëntie nu ook eens te pakken kreeg? Ontdek hoe we samen België digitaliseren op proximus.be/digitalbelgium

Think possible

proximus
enterprise